Akbaba

Demirel, parlâmenterlere emekli maaşı bağlanmasına karşı çıktı. — Gazeteler —

— Maaş istemem, bana şu koltuğu bağlasınlar yeter!

Bu şahane apartman dairelerine
sahip olmak için

SON FIRSAT

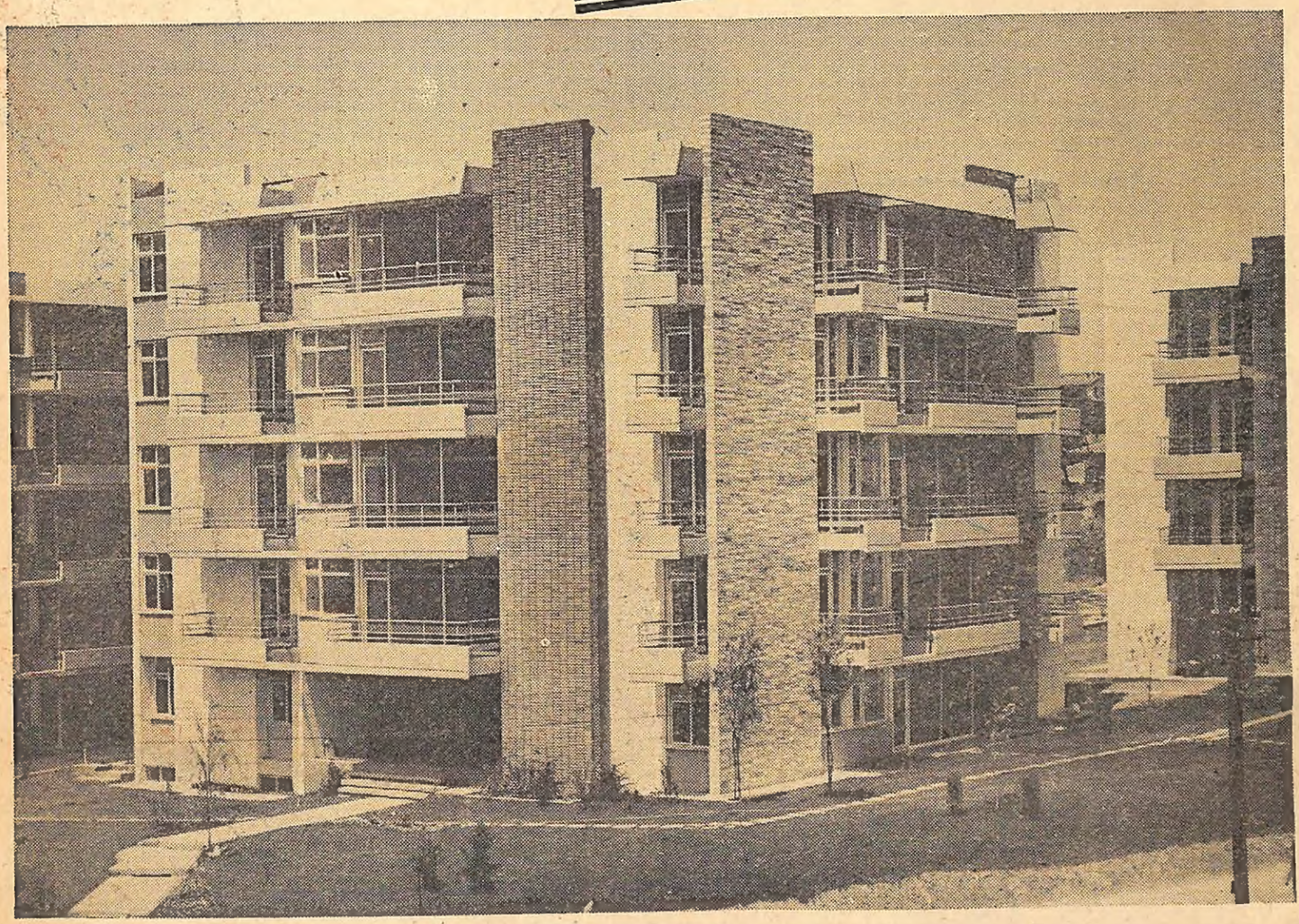

işte size 40 APARTMAN DAİRESİ

Bu Apartmanlar, İstanbul'da, Küçükyalı'dadır. Adalara nazır, denize ve İstanbul - Ankara asfaltına çok yakındır. Fuel-oil kaloriferlidir. Her dairede şömineli bir salon, balkonlar, gömme dolaplı 2 yatak odası, renkli fayans tezgâhlı geniş, aydınlık mutfak ve şofbenli lüks gömme banyo vardır. Yerler marley döşelidir. Duvarlar plâstik badanalıdır. Dairelerin Bankaya maliyeti 100.000 liradır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

İş'te size 20 MİLYON

Bu çekilişte ayrıca:

40 ADET **100.000** LİRA
80 ADET **25.000** LİRA
200 ADET **10.000** Liralık Tahvil
400 ADET **5.000** LİRA
800 ADET **1.000** LİRA
VE **20 000** TALİHLİYE
çeşitli para ikramiyeleri

Kazanmak için tasarruflarınızı 30 Aralık tarihine kadar İş Bankasında toplayınız

(Yeni Ajans : 2925 — 154)

AKBABA

Yıl: 50 Cilt: 23 Sayı: 44 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 18 Ekim 1972 * Fiyatı: 150 Krş.

Anahtar

HERKES güvenlik istiyor. Genç yaşlıya, yaşlı gence, yoksul zengine, zengin yoksula, kişi devlete, devlet kişiye karşı güvenlik aramakta.

Haklıdırlar. Uygarlığın temelidir çünkü güvenlik. Hayvanlar dünyasının en yaygın duygusu korkudur; insan topluluklarını o dünyadan güvenlik ayırır.

Şu sırada yurdumuzda kıtlığı hissedilen güvenliği nerede bulacağız? Nereye kayboldu bu nimet?

Çocukların sevdikleri bir tekerleme vardır:

— Anahtar nerede? Suya düştü. Su nerede? Manda içti. Manda nerede? Dağa kaçtı... diye sürüp gider.

Tekerlemedeki anahtarı bulmak için nasıl önce dağdaki mandayı yakalamak, sonra onun suyunu boşaltmak, sonra suyun içinden anahtarı çıkarmak gerekiyorsa, biz de adım adım geri giderek kayıp güvenliği bulmanın yollarını araştıralım.

Bütün aklı başında vatandaşlarımız şu noktada birleşmiş görünüyorlar:

Güvenlik sırf jandarma, polis işi değildir; sosyal huzursuzluklar giderilmeden sağlanamaz.

Sosyal huzursuzluklar nasıl giderilir?

Tıkanıklıklar açılarak, geçim sıkıntıları azaltılarak, refah yayılarak... Kısacası: İşler düzeltilerek.

İşler nasıl düzelir?

Yöneticilerin toplumu daha iyi yönetmesiyle.

Bu, elbette ki onların hiç yanlış yapmamaları demek değil. Yanlış yapmak, beşer için kaçınılmazdır. İyi yönetmenin vazgeçilmez şartı ise şudur:

İyi yönetmeyi istemek.

Eğer yapılması gerekeni belirtmek için söylenen sözler gerçek niyetleri dile getirebiliyorsa, söylenen ile düşünülen arasında ayrılıklar varsa yurdu yönetmek iddiasındaki kişi kendi kendine çelmeler takıyor demektir.

Bize öyle geliyor ki, bugün yurdumuzdaki politikacılar ve bazı liderler arasında tam öyle bir içtenlik kıtlığı var.

İçtenlikten uzaklığın (eski deyimle samimiyetsizliğin) en şaşmaz belirtisi tutarsızlıktır. Bir insan işine geldiği zaman bir konuyu falan biçimde ele alıyor, işine gelince aynı sorunu tam ters yöne çeviriyorsa, işin içine gerçek düşüncelerden çok avukatlık hünerleri giriyor demektir.

Güvenlik sorununun bizde birtakım politikacılar tarafından işlenişi tam öyle bir tutarsızlık örneğidir. Özellikle konunun batıya karşı tutumumuz ile ilişkisine bakılırsa ..

Söz konusu zevat özgürlük kısıtlamalarına itirazları cevaplandırırken hep şöyle derler:

— Canım, orası Batı, burası Türkiye. Şartlarımız arasında o kadar fark var ki, Batı ülkelerinin uygulamaları bize örnek olamaz!

Ama Türkiye'de güvenliği sağlamanın başlıca yolu diye güvenlik mahkemelerinin kurulmasını ve o amaçla Anayasanın değiştirilmesini savunurlarken de şu gerekçeye dayanıyorlar:

— Güvenlik mahkemeleri Fransa'da da var!

O mahkemelerin Cezayir Savaşı sırasında çok özel bir amaç ve bizim durumumuzla hiç ilgisi bulunmayan çok dar bir görevle kurulmuş olmaları bir yana, üstünde anlaşmamız gereken önemli sorun şudur:

— İç işlerimizi düzenlerken Batı'yı yahut oradaki belirli bir ülkeyi (söz gelimi Fransa'yı) örnek alacak mıyız, almayacak mıyız?

Alacaksak, her çeşit özgürlüğü, anlayışı, hoşgörüsü ile birlikte örneğin bütününü benimseyelim lûtfen.

Almayacak isek, işimize geldikçe kendi isteklerimizi savunmak için Batı'nın şu ya da bu uygulamasını biribirimize gerekçe diye yutturmaya kalkmaktan vazgeçelim.

Anayasa değiştirilip güvenlik mahkemeleri kurularak yurdumuzda güvenlik sağlanabilir mi, sağlanamaz mı, bilmiyoruz.

Pek sanmayız.

Ama yutturmacalarla sağlanamıyacağına eminiz.

Çünkü içtenlik olmadıkça yönetenle yönetilen arasında karşılıklı inanç bağı kurulamaz. O zaman ne işler düzelir, ne huzursuzluk gider, ne de dağa kaçmış mandaların içtiği suyun içindeki herhangi bir anahtar ele geçer.

Güvenliğin tek kaynağı, güven verebilmektir.

AKBABA

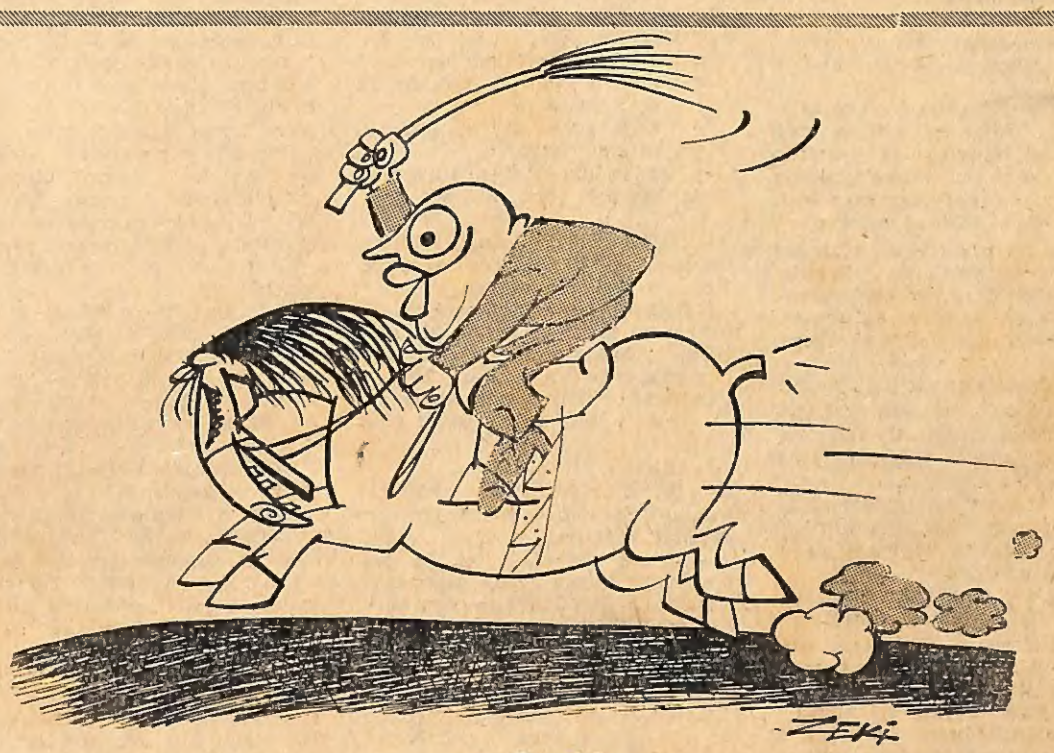

— Deeeh!..

Seçilemeyen milletvekillerine emekli maaşı bağlanması istendi. — Gazeteler —

— Nasıl olsa kapatamıyoruz... Bâri iyice açalım!..

Zamane Çocuğu

Vedat SAYGEL

BAĞRIŞMALARIN çoğalması üzerine üç katlı ahşap eve doluşan komşular, eğer Hüsamettin efendiyi karga tulumba bir köşeye çekmeselerdi; birtakım gönül alıcı sözlerle teskin etmeselerdi lâmı cimi yok, çoktan öteki dünyayı boylamıştı sekiz yaşlarındaki oğlan!

— Yapma, demişlerdi.

— Etme, demişlerdi.

— Şu mübarek günde günaha girme, demişlerdi.

Mahallenin bu en sessiz, en sâkin adamını hiçbiri etkilememişti de, şoför Muharrem'in:

— Ramazan-ı şerifin yüzü suyu hürmetine bağışla ağabey, diyerek ellerine sarılmasıyla ancak kendine gelmişti.

Bir kaç kişi hıçkıra hıçkıra ağlayan oğlanı babasının elinden aldı, bir kaç kişi Hüsamettin efendinin çevresini sardı, biri yaktığı sigarayı öfkeli babanın dudaklarına dayadı da, kendine gelebildi adamcağız.

— Daha bu yaşta hovardalık ha! diye soluyarak çöktü yer minderlerinden birine. Ulan ben senin yaşın. dayken nerden üç kuruş bulsam da, evin ekmeğini alsam diye paralanır. dım teres!

Tokadı hazırlayıp doğrulurken:

— Allah aşkına bu seferlik bağışla Hüsamettin efendi, diyerek sağına soluna yapışan komşular yeniden oturttular adamı.

Hiçbiri konuyu yeniden açmak istemiyordu ama, ne olup bittiğini öğrenmek merakını da yenemiyordu. Biri atıldı sonunda:

— Kalem defter parasıyla arkadaşlarına bir şeyler mi ısmarladı?

Tir tir titreyen parmaklarının arasındaki sigarayı dudaklarına götürürken cevap verdi:

— Ne gezer beyim, ne gezer!... Keşke arkadaşlarına yedirseydi. Nah, şu kadarcık kızarsam şerefsizim! Ama bacak kadar boyuna bakmadan sokak kadınlarına para yedirdi mi, alimallah kemiklerini kırarım!

Oğlanı babasının elinden kurtaranların hayretli sorusu küçücük odayı uğultu halinde kapladı:

— Kadınlara mı yedirdi?

— Hem de anasının babasının gözleri önünde!...

— Yedirecek parayı nerden bulmuş?

— Kimbilir, bulmuş bir yerlerden, diye soludu Hüsamettin efendi.

Yaşlı gözlerini kocasından gizlemeye çalışan anne:

— Mahallemizde o çadır tiyatrosunun kurulmasına göz yumanların gözleri körolsun, diye inledi. Yok efendim, Ramazan gecelerini renklendirmek amacıyla gelmişler de, halkı eğlendirmekten başka amaçları yokmuş da... Sekiz yaşındaki bir okul çocuğunun parasını almaya utanmıyorlar.

— Evet ama, dedi komşular, kadınlara yedirecek parayı nerden bulmuş?

— Bulur birader bulur, dedi Hüsamettin efendi. Şimdiki çocuklar, şeytana pabucunu ters giydirirler!... Şu gözlere baksanıza... Doğrusunu isterseniz bundaki değişikliği daha tiyatronun geldiği ilk gün sezmiştim ya, Allah biliyor, içimden kötü bir şey geçirmemiştim. Temsillere başlandığının üçüncü akşamı başladı, «Herkes gidiyor, biz neden tiyatroya gitmiyoruz?» diye sızıldamaya.

Haydi çocuktur, dedik, üstünde pek durmadık. Aylığı, daha aldığın an tüketttiğini, üstelik mübarek ayın geldiğini anlar mı bacak kadar çocuk?

O, «Tiyatro» diye dayattıkça, biz oyalama yoluna gidiyoruz. O zırladıkça:

— Bugünlerde çok kalabalıktır oğlum, biraz geçsin, biz de gideriz, diyoruz.

Evde huzursuzluk artınca:

— Çocuğu bir kerecik götürüverelim canım, dedi eşim. Borç bini aşmış, tiyatroya vereceğin birkaç lira batıracak değil a seni.

Kalktık gittik. Bir yer bulup oturduk. Hanımın bakışları sahnede, benimkiler bizim oğlanın üstünde... Her halinden belli ki, hiç de ilk gelişi değil tiyatroya.

— Bakın, şimdi şarkıcı çıkacak, diyor, şarkıcı çıkıyor.

— Nerden bildin? diye soruyorum, cevap vereceği yerde pis pis sırıtıyor.

— Şimdi canbaz çıkacak. Telin ortasında düşer gibi yapacak ama yutmayın. O, onun numarası...

Bakıyorum, gerçekten canbaza geliyor sıra. Elindeki sırıkla bir süre yürüyor, telin ortalarında düşecekmiş gibi sendeliyor, sonra yeniden toparlanıp bitiriyor numarasını.

— Şimdi kılıç yutan adam çıkacak.

O da çıktı.

— Şimdi oyuncu kızlar çıkacak.

Onlar da birkaç göbek çalkayıp savdılar sıralarını.

— Şimdi sihirbaz çıkıp, ön sıralardan bir küçük çocuk çağıracak.

Daha oğlanın lâfı bitmeden sihirbaz çıkıp, kırk yıllık tanış samimi. yetiyle:

— Gel bakalım, demesin mi bizim oğlana!

Kalktı, gitti yanına sihirbazın. Hem hiç yabancılık çekmeden... Kendini tanıtma gereğini duymadan.

— Bu oğlanın buraya ilk gelişi değil, dedim eşime.

Fakat kadın milletine lâf anlatamazsın ki:

— İlk gelişi ayol, diyor başka bir şey demiyor.

— Peki, programı nerden biliyor?

— Belki gelip gören arkadaşları anlatmıştır. Her akşam bu saatlerde yatakta oluyor çocuk. Hem sonra giriş parasız değil ki... Beş lira. Nerden bulacak parayı ki, gelsin?

Anası, oğlunu savunurken ne görelim? Sahnedeki adam bizim oğlanı inek gibi sağmıyor mu!

Burnunu parmaklarının arasına alıp bir «hıh» dedirtiyor, bizim oğlanın burnundan katlanmış bir beşlik düşüyor. Adam paranın katlarını açıp seyirciye gösterdikten sonra, uzatıyor yarı çıplak oyuncu kızların birine.

Kulağını tutuyor, sekize katlanmış bir onluk düşüyor! Haydi o da daha önceki beşliğin yanına!... Ensesine vuruyor, bir yirmilik çıkıyor!

— Bir de parayı nerden bulacak dersin ha! Para değil mi şu üstünden çıkanlar?

Gördüğü manzara karşısında bizimki de şaşalamış:

— Nerden bulmuş olabilir?

— Oğlan bu kötü yerlere dadanmış mı, dadanmamış mı? Gereken parayı nerden nerden bulur! Hırsızlık da yapar, adam da soyar!

Ana yüreği değil mi, kötü ihtimallere inanmak istemiyor bir türlü:

— Fakat her gece bu saatlerde yatağında oluyor şekerim.

— Yahu, oğlan kafasına koyduktan sonra bizi uyutup kaçamaz mı yâni?

— Eh, şimdilik bir şey söyleme de, gizliden gizliye izleyelim bâri.

Üzüntülü, öfkeli çıktık salondan. Gecemiz zehir olmasına oldu ya, bizim iti daha sekiz yaşında düştüğü bataklıktan nasıl kurtaracağımı plânlıyorum.

— Odun isteme benden...
Buz gibi soğurum senden!..

— Parayı nereden bulduğu şimdilik önemli değil, diyor annesi. Onu sonra meydana çıkarırız. Sen şimdi birtakım vaatlerde bulunarak, tatlı diller dökerek kalan parayı alabiliyor musun elinden, ona bak!

Öfkemi bastırıp, tatlı bir sesle sordum oğlana:

— Kaç para verdin o kadına?

Utanacağına sırıtıyor namussuz:

— Otuzbeş lira...

«Ulan, bu parayla biz bir hafta ev geçindiriyoruz» demek var ama, gözünü korkuttuk mu, kalan parayı alamayız elinden. Çaresiz:

— Hakkıdır, dedim. Kırk yılda bir felekten bir gece çalmışın çok mu? «Aybaşında ödemek üzere bana bir elli lira borç verir misin?» dedim, «Dalga geçme de çek arabanı uyuyayım» der gibisinden alaylı alaylı yüzüme baktı, tek kelime söylemeden vurdu kafayı yattı!

— Bırak uyusun, dedi eşim. Üstünü arayalım.

Elbisesinde aramadık yer bırakmadık, fakat metelik bulamadık!

Karı koca ikimiz de uyumadık o gece. Sabahlara kadar parayı nerden bulmuş olabileceğini, kalanını nereye saklayabileceğini düşündük durduk.

Ertesi akşam erken yattık ki, uyur gibi davranalım da, tam tiyatroya gitmek üzere evden çıkarken suçüstü yakalayalım. Fakat şimdiki çocuklar kaçın kurası birader? Daha aklından geçirirken ne düşündüğünü anlıyor keratalar! Kımıldamadı bile. Bütün gece biz nöbet tutuk, o mışıl mışıl uyudu. Sonunda:

— Böyle olmayacak, dedim eşime. Önce tatlılıkla ifadesini alalım. Parayı nerden bulduğunu, kalanını nereye sakladığını söyledi ne âlâ... Söylemedi mi, zor kullanalım!

Ve dediğimiz gibi de yaptık. Ağzından işe yarar en küçük bir bilgi alamayınca dikildim tepesine:

— Parayı burada mı saklıyorsun? diyerek yapıştım burnuna, hiçbir şey düşmedi. Kulağına asıldım, sonuç hava! Ensesine vurdum, saçlarından çektim, yok yok!

Ondan sonra da:

— Ben sakladığın paraları çıkartmasını bilirim, diyerek gözünün yaşına bakmadan sürüye sürüye tiyatroya götürüp, sıra sihirbaz dedikleri soytarıya gelince bizim oğlanı kucakladığım gibi atıverdim sahneye.

— Ooo, dedi adam bizim oğlana, gene sen mi geldin?

Önceden tanışlıkları olmasa bunu sorar mı birader?

Oğlanın ensesini tuttu, bir kâğıt para düştü yere. Kulağını çekti, bir kâğıt para daha... Burnunu sıktı, poposuna vurdu, neresine dokunsa bizim itin üstünden para yağıyor!

Sen misin tiyatroda elin çıplak karılarına para dağıtıp, evdekileri açlıktan kıvrandıran! Çekersin eve.. Yıkarsın yere... Başlarsın Allah yaratttı demeden dövmeye! Siz olsaydınız, nasıl davranırdınız?

Komşular cevap vermeden:

— O paralar sihirbazın paralarıydı, diye burnunu çeke çeke cevap verdi oğlan.

Hüsamettin efendi yerinden doğrularak:

— Cevap verme ulan, alırım seni şimdi ayaklarımın altına! diye bağırdı. Bacak kadar boyunla hovardalık ha! Yarın akşama kadar müsaade... Ya gözümün önünde sokak kadınlarına dağıttığın paraları alıp bana getireceksin, ya da bu evi terkedeceksin anladın mı!

Komşulardan birinin:

— Sinirlenme Hüsamettin efendi, bu seferlik bize bağışla, diyerek uzattığı sigarayı yakarken:

— Öyle demeyin birader, diyordu. Bu yaşta karıya kıza para yedirmeye alışırsa, ilerde ne yaparız? Mahallenin haracını yer bu zamane velileri!

Vedat SAYGEL

EKMEKLE Boğuşanlar

AKBABA, bir seri röportaj hazırladı... (Her meslekten kişiler nasıl çalışırlar?) konulu bu dizi, gerek yerimiz, gerek vaktimiz, gerekse okuyucunun sabrı bakımından aynı zamanda (seri) olacaktır.

Hayat mücadelesine (Ekmek kavgası) denilmiştir öteden beri.

Biz de, çeşitli yollardan ekmeğini kazananların, bu çabayı ne biçimde sarfettiklerini, kendileriyle konuşarak incelemeye ve sizlere serian iletmeye karar verdik.

Ne hikmetse, sokak kavgası, ağız kavgası, hayvan kavgası... gibi kavgalarda çatışanlar, hep hemcinsleriyle karşı karşıyadır da, (ekmek kavgası) nda, ekmek ekmekle boğuşmaz...

Ekmeğin dili olsa, ilk röportajı onunla yapmak isterdik.

Bakalım bunca hırsla kendisine saldıran insan rakibi için ne düşünüyordu?... Her halde «Canım, onların benimle dövüştükleri yok... Benim yüzümden biribirlerine girer, kabahati üstüme atıp, onca hareketlerini haklı göstermeye çalışırlar. Biribirlerini yiyeceklerine adam gibi beni yeseler ya» filân gibi bir lâf ederdi...

Her gün karşılaşıp da yaşantılarından habersiz olduğumuz her çeşit kişilerle yapılan röportajları sık sık sunacağız...

Aklınıza gelen her meslek erbabını, kısaca dinleyecek, okuyacak hattâ bazılarınız belki de görebileceksiniz...

FIRINCI İLE RÖPORTAJ

EKMEĞİN kendisiyle röportaj yapamıyacağımıza göre, ilk aklımıza gelen bir fırıncı oldu...

— Mesleğiniz hakkında bize bilgi verir misiniz?

— Beyim, ekmekle asıl boğuşan bizleriz. Hamurun gırtlağını sıkan biz, hamuru çiğneyip tekmeleyen biz, müşterinin keyfi için icabında kesip biçen hattâ dört parça eden biz, öylesine boğuşma ki bazan belediyeciler kavganın üstüne gelirler de ayıptır söylemesi hani maç seyri yerine geçer de bilet paraları bizden gider...

— Nasıl bâri sizin fırının ekmekleri temiz midir, lezzetli midir?

— Lezzetini bilmem... Ben bizim fırının ekmeğini yemem. Ev ekmeği yerim. Temizliğe gelince, belediye emir çıkarttırmış, gayrı bütün çıraklar beyaz gömlek filân giyerekten gayetle temiz olacaklarmış. Halbuki temiz elle yoğurulan hamur tadını almaz. Âdet öyledir. Gel de anlat... Fırının birinde yapılan ekmekten hamam böceği çıkar, vatandaş bizi şikâyet eder. Gene hakemlerin insafına denk getiririz ama ucu kesemize dokunur.

— Pekiii... Her fırın etiket koymak mecburiyetinde değil mi?

— Beyim, bu kâğıt pahalılığında etiket, baskı masrafı nasıl karşılanır? Nerdeyse gazeteler batacak... Biz ilân almıyoruz ki... Sonra etiket, hani ayıptır söylemesi, reklâm filân gibi oluyor. Bakarsın üste vergi mergi de koyarlar. İdare ediyoruz işte... Artık kimin şikâyeti kime denk gelirse... Daha ucuza mal oluyor. Ödeşip, yuvarlanıp gidiyoruz.

— Daha başka dertleriniz?

— İkide bir un fiyatları yükselir... Maliyet de ona göre... Belediyeye meram anlatamazsın. Zam yapmaz. Bir de onlarla boğuşursun. Gene de Allah razı olsun gramajı indirir vaziyeti ve de kendi paçasını kurtarır...

— Gramajı nasıl ayarlıyorsunuz?

— Beyim lâf aramızda biz iki terazi kullanırız... Belediyecinin yolu kazara bizim semte düştü mü, beriki teraziyi gösterir, alnımızın akıyla tartarız... Müşteri tarttırmaya kalkacak olursa gene o terazide meslek namusumuzu ispat ederiz. Ama hamur fırına girerken bizim de tabii kendimize göre ölçümüz var.

— Teraziyi kontrol etmezler mi?

— Akıllarına eserse ederler... Çırak beriki teraziyi verir kaşla göz arasında. «Doğrusu namuslu fırıncı dır» denerekten kaç kere o terazinin kontrolu sayesinde takdirname aldık...

— Müşteriler şikâyetçi olmuyor mu?

— Geçenlerde, Selim efendi bir kilo elma almış, fırına uğrayıp bi de ekmek aldı gitti... Az sonra süklüm püklüm geri döndü. Meğer ekmeği aynı kesekâğıdına koymuş. Küçük oğlu, elma niyetine ekmeği bir lokmada yutunca, karısı, «19 ekmek al da gel beceriksiz herif... Sofrada bekliyoruz» demiş...

— «Ekmek aslanın ağzında» diye bir tâbir vardır. Siz ne diyorsunuz?

— Vatandaşın ağzında olsa daha iyi değil mi? derim. Ama biz ne yapalım? Elimizde kol gibi kürek, sabah karanlıklarında çalışıyoruz. Geçen sabah, uyku sersemi, az daha bizim küçük çırağı fırına atıyormuş...

— Bakın siz çok çalışıp ekmeğini taştan çıkarıyorsunuz... Herkes de çalışsın çıkarsın... Değil mi?

— Valla ben ekmeği taştan filân değil, una benzeyen bi şeyden çıkarırım. Ama, bazan ekmekten taş çıkar. Olacak artık o kadar... Bizimle uğraşmayın... Ekmeğimizle oynamayın...

— Zaten yetkililer de bir ara «Halkın ekmeğiyle oynatmayız» diye tumturaklı bir kelâm etmişlerdi... Verdiğiniz bilgiler için teşekkürler... İlgililerin beyanatından daha faydalı oldu... Hoşça kalın...

Yaman KORUR

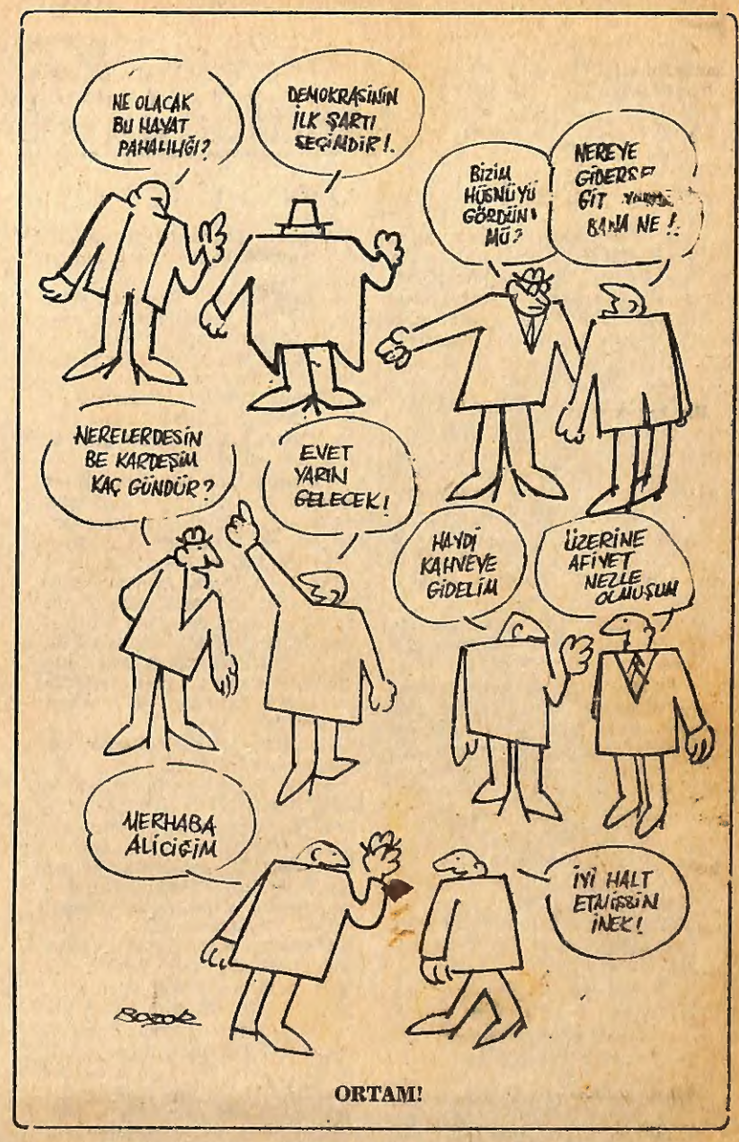

ORTAM!

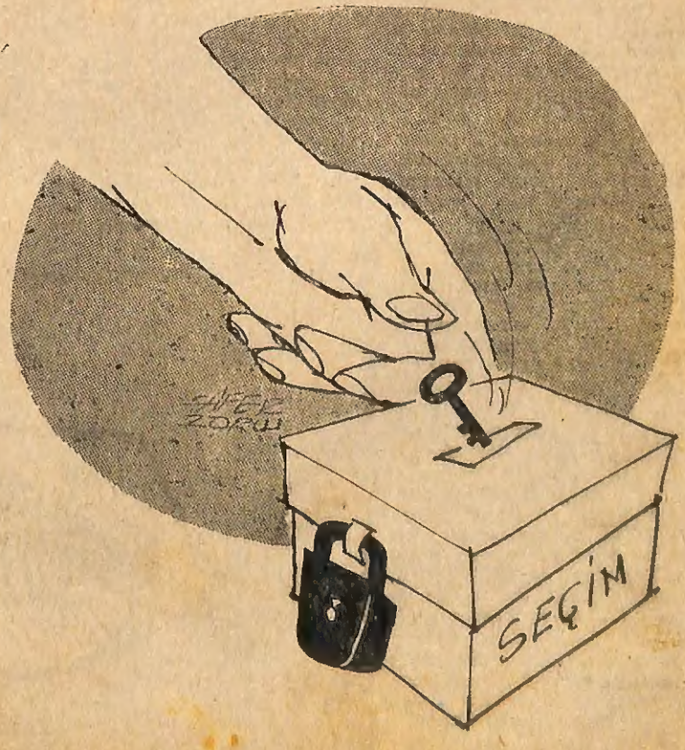

Yazısız

SOYILIN AKBABA ANTOLOJİSİ

DERLEYEN: KUDRET SİNAN

ESKİ GÜNLER

«... Piyade paşası, avucu kulağının arkasında, yukarıki odada çalınan körüklü çalgının âhengine dikkat kesilmişti. Fesini ar'kaya itip bir iki kere tepesini kaşıdı. Keyifli keyifli gülümsedi:

— Tanıdık çıktım bu havaya. (Güzel Eleni) operasını bilmem mi hiç? Hey gidi günler heyyy!...

Pencereden başını uzatarak dışarıya bakıp, yukarıyı kolladıktan sonra, ne olur ne olmaz geriye çekilip sesini yavaşlattı:

— Güllü Agop'un Gedikpaşa'daki tiyatrosu gözümün önüne geldi. Küçük Karakaşyan kâfiresi (çok güzel kızı) sanki karşımda!...

Kanapeden fırlayıp bir sandalye çekerek üstüne ata biner gibi çöktü:

Ya hay... Ne şeker, ne ilik şeydi Yârabbi?... Ligolte esvabı giyip ilimya kaymağına benzeyen göğsüyle, asmakabağı gibi kollarla Eleni rolüne çıkar, billûr sesiyle sineler deşerdi...

Karşısındakilerden topsakallı bir bey, diliyle habire dudaklarını, bıyıklarını yalamada:

— Ömrüne bereket... Hafızanla bin yaşa paşa hazretleri... Öyleydi ya! O sadece bir dişi mahlûk değil, yaman bir peri peykerdi!...

Geçmiş günlerin hayâliyle kendinden geçen kıranta bir zat:

— Haspa; bütün o tiyatroya devam edenleri, akşam gezintilerine çıkışlarında Beyoğlu cadde-i kebirinden gelip geçenleri, aşağı yukarı piyasa edenleri; Kâğıthane'ye, Göksu'ya, Çırpıcı'ya her gelişinde büttün oradaki gezmeye eğlenmeye çıkmış kimseleri yakıp yakıp kavururdu.

Molla bey, ki ev sahibiydi, o da söze karıştı:

— Efendim filhakika o hatun kişi işve, cilve ve civeleklik hususunda dünyada bir taneydi. O günlere tekrar kavuşabilmek mümkün olsa... derken pot kırdığının farkına varıp hemen düzeltti:

— Yâni o delikanlılık çağlarına avdet kabil olsa, demek isterim, her şeyi fedaya hazırdım. Soğan ekmek yemeye bile razıydım!...

Yukarıdaki körüklü çalgı şimdi de (Madam Ango) opera komiğini tutturmuştu. Bunu da işitince yeniden gözleri parlayan paşa, yine fesini arkaya itip tepesini tekrar kaşıdıktan sonra neşeli ağzı bir kulaktan öbür kulağa vararak, azı dişleri meydana çıkarak girişti:

— Bu havaya da tanıdık çıktım. Hani şu Kafe Flam denilen alafranga çalgılı bir kahve vardı. İşte o Kafe Flam'daki Moskof dilberinin adı neydi?... Olga mı, Volga mı, her neyse... Sırma saçlarını omuzlarına dökerek sahnede hora teptiği, ortalığı berrak sesiyle çın çın çınlattığı kantonun ta kendisi değil mi bu?...

Kafe Flam'ı, sırmalı Moskof dilberini işitir işitmez, paşanın çok yakın ve samimî dostu olan üç ahbap çavuş fitili aldılar:

— Ah o fettan kadının fıkırdaklığına, kıkırdaklığına, çevikliğine ve çâlâkliğine uyar var mıydı hiç?...

— Bre medet... Kısacık fistanla, kar gibi bacaklarla, tek ayağının üstünde topaç gibi fırıl fırıl döndükçe seyirciler de yâ sabur çeke çeke geviş getirirler, ağızlarının suyunu akıtırlardı...

— Evet evet, ama kuru kuruya yutkunmaktan kimde gırtlak, hançere kalırdı ki?...

Kırmançoların hepsinde aşklar kabarmıştı. Güllü Agop'un küçük ve büyük Karakaşyan'larından, Nıvart ve Araksi'lerinden, Beyoğlu'ndaki Kafe Flam'ın Moskof Olga, Lehli Roza, Avusturyalı İda'sından; at cambazhanesinin at üstünde zıp zıp zıplayan, trapezden trapeze atlayan, telde vızır vızır kayan çıplak kollu, göğüsler kasıklara kadar mayolu cambaz kızlarından bir hayli bahsettiler.

Kocaman sarıklı Molla bey derin derin içini çekti:

— Bu kâfirlerin kadınlarında vücut letâfeti, bilhassa tenasübü, boy bos ve endam düzgünlüğü, yürüyişlerdeki kıvraklık bizdeki benzerlerinden muhakkak ki kat kat üstündür. Efendim, bizim o ilk gençlik yıllarımızda, Beyoğlu'ndaki tiyatro ve eğlence yerlerinde böyle nice nicelerine tesadüf etmişizdir. Gel gelelim onlarla muarefe peyda edemedik, yâni demek istediğim yakın bir dostluk kurmak imkânı bulamadık. Vuslatlarından hiçbir şekil de kâm alamadık. Hep karşıdan bakarak avucumuzu yaladık. Sebebine gelince bunların konuştukları lisanlara vukufumuz olmayışıdır. Ee.. pandomima yoluyla da sohbet ve ülfet olmaz ya... Olsa da o ülfetin tadı çıkar mı? Ah ne olurdu o zamanlar ben de, şimdiki torunumun bildiği kadar Fransızca bilseydim!..

Paşa onun sözünü kesti:

— Ah o Fransızca... Modalığına moda, âlâlığına âlâ da illâ ve lâkin öğrenmesi güç. Çalış, kafa kır; nafile. Sen ne diyorsun Mevlânâ? Bu dili öğrenmek için neler çektiğimi bir ben bilirim. Bizler Kuleli İdadisinde talebe iken lisanı Fransevî hocamız kaymakam Macarlı Osman beyden, yüzbaşı Galip efendiden yardımcı fiilleri ezberleyeceğiz diye nasıl imanımız gevrerdi. (je) ben sahibim, (tü a) sen sahipsin, (il a) o sahiptir, (el a) o hatun kişi sahiptir... gibi falan fıstıkları dudu kuşu gibi beller, âdeta yutar, yine de bu dilden bir mâna çıkaramazdık, bir cümle kuramazdık. Harbiye-i Şahane'de İcadiyeli meşhur Baltazar, piyade kaymakamı Süleyman bey merhum gibi muallimler yedi sekiz yüzer sahifelik (Allendorf) adlı kitabı, yâni Fransız dilbilgisi kitabını zihnimize sokmak için nefes tüketirlerdi. (Done mua ön ver do) yahut (ave vu dü pen) gibiler ballı börek; fakat gel gelelim (amcanızın hanesini ziyaret eden misafirler Ahmet'in büyük pederiyle Mehmet'in küçük dayısının biraderi değil mi imiş) cümlesinin frenkçesini söyle bakalım diye sorulduğu zaman sınıfımızın en çalışkan başçavuşları bile apışıp kalırlardı. Hoş doğrusunu söylemek lâzımsa bunu muallimler de pek kıvırıp beceremez, kem küm eder, bize çaktırmamaya çalışarak boyuna kitaba göz kaydırırlardı ya, neyse...

Topsakallı lâkırdıya karıştı:

— Efendim, eski tâbiriyle alâ kaderil'istitaa, yâni elimizden geldiği kadar bizler de mürekkep yaladık, ders gördük. Arapça'da emsile, bina, avâmil, maksud, izhar, izzî, mantık ve Farsça'da Tuhfe-i Vehbî, Gülistân, Bûstan, Bahâristan, Mesnevi topunu okuyup hatmettik. Amma ve lâkin garp lisanları mevzuubahis edilince bendeniz bu yolların tamamiyle cahiliyim...

Kıranta zata gelince, o da kahve döğücünün hınk deyicisi:

— Tır halli bir halliyiz. Duacınız olan bendeniz dahi o husus sadece cahili değil, hattâ «echeli men filkaragöz» üyümdür.

Ötekiler gülmekten katılıyorlardı. Yaradılıştan nükteci ve şakacı olan kıranta, devam ediyordu:

— Lâtife ediyorum efendim, lâtife... Ben kulunuz, haddim olmayarak Fransızca'nın, İngilizce'nin, Almanca'nın, İtalyanca'nın ve hattâ Rumca'nın en derin inceliklerine kadar vâkıfımdır. İspatına gelince buyrun: Boncor, bol soğan, tornavit, tornistan; Terkoz'un havzun suyun, kanto, piyano çiyano, ena bukali düziko...

Odada kahkahalardan durulmuyordu.

— Var ol, benzerin eşin yoktur gözümün nuru!...

— Ölüyü bile güldürürsün be adam!...

— Vallahi gülmekten galiba altıma kaçırdım Getirin yahu bana leğen ibriği, abdest tazeleyim!..»

SERMET MUHTAR ALUS

★

KEL HASAN

«... Kafasının dazlaklığından ona böyle derlerdi. Burnunun çöküklüğü için rivayetler değişiktir: Anadan öyle doğmuş, salıncaktayken yüzüstü düşmüş, Galata'daki tiyatroda Abdürrezzak'a yamaklık ederken ustası öfkelenip sahneden aşağı fırlatınca suratını yere çarpmış...

Rahmetli büyükannem anlatırdı: Bizimkilerin yazı Kızıltoprak'ta geçirdikleri bir sene, etrafın hanımları akşam üstü Kuyubaşı'na çıkar, kilimleri çimenlere yayıp dereden tepeden konuşarak geleni geçeni seyrederlermiş. O vakitler onbeş onaltısında olan Hasan, yakınlarda oturur, Hacı Fitil diye anılan polis ağabeysinin evinde barınır, çevrede süt yoğurt filân satarmış. Komşu hanımlar Çamlıca'ya karşı sohbet ederlerken bu da aralarında eksik değil. Tuhaf sözleriyle daha o zamandan herkesi gülüp katılıyor.

Bir akşam, her zaman olduğu gibi, yine Kuyubaşı'ndalar. Son derece sinirli, vehimli bir hanımefendi:

— Yine çarpıntılarım üzerimde, tıkanıvereceğim galiba. Yoğurtçu oğlan gelse de biraz beni avundursa...

Diye çırpındığı sırada, dört gözle beklenen oğlan yanlarına damlıyor. Hatun: «Aman fenalaşıyorum, ölüyorum» larla her günkü nakaratını tutturunca, Hasan:

— Hanım teyze, vasiyetin masiyetin varsa söyle, helâllaş, hafiflik verir.

Der demez kadıncağız şakkadak bayılıvermez mi? Ayıltıncaya kadar hal olmazlar mı?...

* * *

Kel Hasan'ın şanodaki kılığına gelelim: İlk zamanlar İbişvârî, başında upuzun kırmızı fes, un çuvalına batmış gibi galibardaya boyalı yanaklar, eski sekiz rakamını andıran kara kapkalın kaşlar, kara kara pos bıyıklar; üstünde yamalı basmadan hırkayla don, belinde al kuşak, bir elin.

(Devamı 7. sayfada)

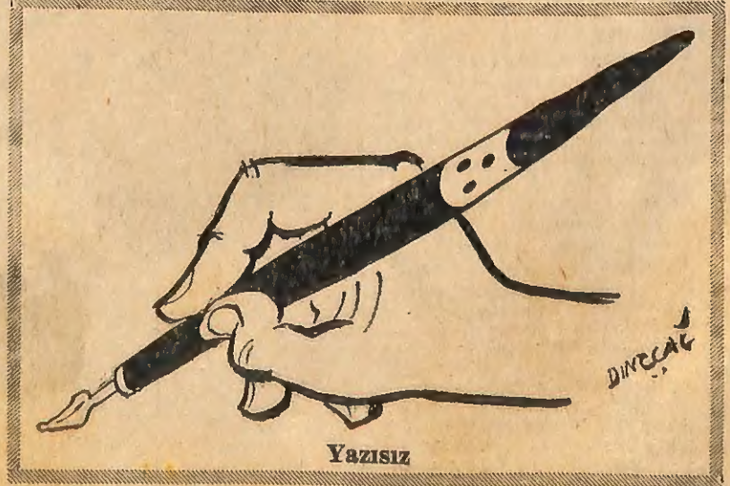

Yazısız

de bir gaz tenekesi, öteki elinde sırıklı süpürge...

Önceleri yaptığı komiklikler basmakalıp şeylerdi. Boş gaz tenekesini paldır küldür yuvarlayarak şanoya çıkar; hatırlı misafirler varsa saçsız başını onlara uzatıp: «Koklayın, safra bastırır» der, otururken ve ayak ayak üstüne atarken, terliğini yanındakinin suratına fırlatır, kahve fincanına tükürüp eteğiyle siler, rol icabı çiftlik sahibi dayıyı pehlivan peşrevleriyle karşılayıp hemen ardından bir punduna getirerek sırtına biner, komedi-dramlarda frenk «çorbacı» ile kuşdili, kutudili, kepçediline girişip:

— Koman sava? Ne haber sükçü Sava? Tre biyen, Tarabya'da burnumu yiyen? çeşidinden sözleri yapıştırırdı.

Zamanla bu küllü çörekleri bırakmış, makyajını azaltmış, bo. ru gibi fesini küçük bir takke ile değiştirmiş, ekli püklü hırkasının yerine daracık ceket ve altına kısacık pantalon giymeye başlamış, gaz tenekesiyle süpürge sopasını da atmıştı. Sanatını da çok ilerletmişti. Ustası Abdürrezzak'tan kat kat üstünlüğü muhakkaktı. Tekerlemeleri fazla açık saçık olmakla beraber nükte, hazırcevaplık, çeviklik itibariyle emsalsizdi.

Oyunlarının en meşhurlarını da sayalım: «Rüyada Taaşşuk», «Âşıklar», «Horozlu Düğün», «Gözlemeci», «Hindiana», «Kırmızı Kedi Meyhanesi», «Bir Ka. dının İntikamı», «Deniz Canavarları»...

Kendi menfaatine, yahut çok sevdiği bir iki aktörü adına verdiği bir çeşit gala müsamerelerinde tiyatrosu hıncahınç dolar; salaşın kapısına Kadıköy yakasının konak arabaları, faytonları dizilir, kibar hanımefendileri indirirdi. Gelenlerin de hepsiyle ahbap... Kalburüstü paşalardan birinin kayınvaldesi, hanımı, bal. dızı buyurdu mu derhal bilet gişesinden fırlayıp koltuğuna girer, onu locasına kadar götürür. Karşılarındaki sandalyeye ilişip, kalıp sigarası sunarak daha oracıkta biraz komiklik eder ve:

— İlâhi ölme sen emi, çok yaşa. Daha şimdiden gönlümüzü şenlendirdin Hasan efendiciğim.. gibi iltifatlara nail olurdu...»

SERMET MUHTAR ALUS

RAMAZANİYELİK TELE — KARAGÖZ

Hacivat:

— Müjde Karagözüm müjde... Nihayet geldi. 11 aydır bekliyorduk.

Karagöz:

— Çöpçü mü? Aman hemen koşup hamal bulayım.

Hacivat:

— Neye o?

Karagöz:

— Eeee... Ne yapalım kırk yılda bir, nizamlara uyalım diye, o, Belediyenin yaptırdığı alâmet küplerden bi tane aldık. Ama, ölçüsünü mü kaçırmışlar nedir, Allah vermesin kaldırmaya Hazret-i Ali kuvveti lâzım. Üst kattan aşağıya indirip çöpçüye vermek için hamal tutuyoruz.

Hacivat:

— Bu benim dediğim başka müjde... Düşün bakalım...

Karagöz:

— Cemal Kamacı maçı kazandı... Bağ-Kur, kuruldu... Nazmiye hanımın küpesi de bulundu... Başka ne müjdesi acaba? Sakın Ecevit ile İnönü barışmış olmasın?...

Hacivat:

— Yok canım... O iş artık kıyamete kaldı diyorlar... Düşün... Başka ipucu veriyorum... Bu mübarek gündüz tutulur, gece yenir...

Karagöz:

— Fare mi?

Hacivat:

— Hadi efendim... Ne münasebet? Fare yenir mi? Bu benim dediğim gündüz tutulur, gece bırakılır.

Karagöz:

— Haaa... Bildim... Yankesici.

Hacivat:

— Yok canım... O, ya hiç tutulmaz, ya da tutulursa artık salıverilmez.

Karagöz:

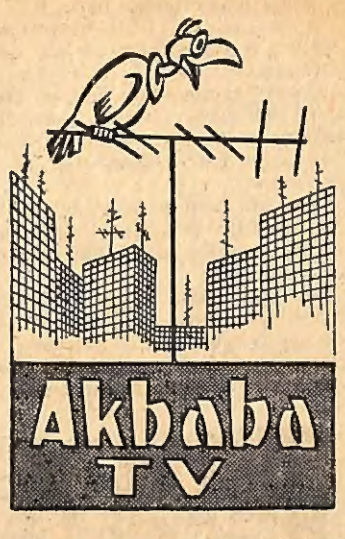

— Eeee... Neymiş bu bakalım?

Hacivat:

— Bak biraz daha açıklayayım. Hani geldiği zaman davullar çalınır, herkes eline tesbih alır...

Karagöz:

— Bildim... Demirel...

Hacivat:

— Hadi oradan münasebetsiz... Demirel, 11 ayda bir mi gelir? Bak, başka bir ipucu vereyim: Hani herkes akşama kadar aç durup bekler...

Karagöz:

— Haaa, bildim... Vergi beyanname kuyruğu...

Hacivat:

— Hadi canım... Bilemedin gitti. Ramazan geldi... Ramazan...

Karagöz:

— Oh oh oh... Öyle söylesene yahu... Biz, evvelallah, her gün oruçlu olduğumuz için, ne vakit gelir ne vakit gider pek anlayamayız o mübareği... Eh, geldiyse sefa geldi hoş geldi.

Hacivat:

— Hadi seninle bir dua edelim... Âdettir...

Karagöz:

— Edelim... Cümlemize mübarek olsun...

Hacivat:

— Allah memleketimize saadet...

Karagöz:

— Fırıncıların çenelerine kuvvet...

Hacivat:

— Atılan nutuklara gayret...

Karagöz:

— Ahaliye de sabır ve selâmet

ihsan eylesin... Âmin... Hadi gene görüşürüz.

ŞİİR HAKKINDA

Sayın okurlar, AKBABA Televizyon kamerasının karşısında bu hafta değerli şairimiz Fikri Bâtıl üstadımız var...

— Muhterem üstad, size bazı sorularımız olacak... Cevap vermek lûtfunda bulunur musunuz?

— Verirm... Hem de aruz vezni ile...

— Üstadım, aruzu bırakalım...

— Olamaz... Bende aruz şöhreti var... Feilâtün feilâtün feilün...

— Bize bir eserinizi okur musunuz?...

— Okurum... Feilâtün feilâtün feilün...

«Şebnemleri hangarlara koymak ne demek?
Şalgamları ahlat gibi yutmak ne demek?
Genç zırzobu devrin, beni hiç anlamıyor.
Vallahi de gitmiş boşa hep bunca emek...»

— Efendim şu inceliğe bakın... Ben aruza ömrümü verdim... Ne kadar şiir üstadı rahmetli varsa hepsi bana «ustalığınıza hayranız» derlerdi... Şimdi bakın, bu (Mef'ulü mefailü mefailü feûl) vezni bir rubai veznidir. Ben bu rubaiyi altı senede yazdım. Kimse anlamadı... Dinleyiniz... Burada (Şebnem) benim gözyaşım demektir... Ve de hangara konmaz. İnceliğine varmak lâzım. (Şalgam) aruz vezniyle yazılmamış yazıdır. Onu yutmak, yâni okumak, affedersiniz hem de yazmak şey demektir. Nasıl ama? Buluşa bakın... Son mısra ise böyle saçmalarla harcanan emeklerimin pişmanlığını ifade eder...

Üstad burada kameraya hazin bir poz verip ağlaya ağlaya uzaklaştı...

Yaman KORUR

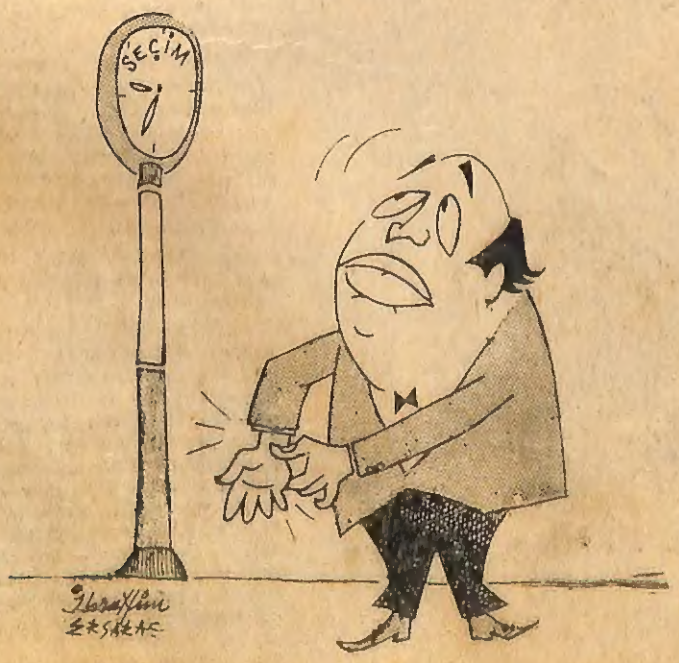

— Demirel, nabız yoklamalarına devam ediyor. —

Çin'lilerle Japon'lar arasındaki ezeli düşmanlık sona erdi.

— Gazeteler —

Çin işi, Japon işi, bunu yapan iki kişi!

YAZMI YORUM İŞTE!

SULHİ DÖLEK

ADIMI belki duymuşluğunuz vardır: Serhan Söğüt... Duymadık deseniz bile umurumda değil. Yazarlığı bırakalı yıllar o. luyor. Ama bir zamanlar bizim de epey okuyanımız vardı. Hem benim okurlarım yazılarımı daha imzamı görmeden tanırlardı. Şimdi birçoklarının yaptıkları gibi işimi hafife almazdım çünkü. Ne o, adam iki yazı çiziktiriyor, üçüncüde de kendini yazardan saymaya başlayıp nasıl yazı yazdığını anlatıyor: Yok efendim ben yazarlığa şöyle başladım, falanca gazetenin kapısından ilk adımımı şöyle atmıştım, yok ben kabak tatlısı yemeden yazı yazamam, aman ille pikapta da bir oyun havası olmalı ki...

Benim zamanımda işler daha bir başkaydı. Yazarlar millete nasıl yazı yazdıklarını anlatacak yerde gerçek yazılar yazarlardı. Her neyse, konuyu dağıtmayalım, benim yazarlığım zararsız sayılırdı işte. Beğenenler de olurdu, kızıp köpürenler de... Geçinip giderdim.

Gelgelelim bir derdim vardı benim, dostlar başından ırak, bir unutkanlık illeti... Aklıma gelen bir konuyu not etmezsem iki dakika içinde unutuverirdim. Hikâyecilik leblebi çekirdek yemek kadar kolay bir iş değildir. Hele bir de malzeme sıkıntısı varsa, işkenceden farksızdır. Durmadan kısa notlar tutardım bu yüzden. Aklıma bir hikâyeye orta direk olabilecek bir düşünce mi takıldı, hemen kâğıda geçirirdim. Yanımda her zaman bir kaç küçük defter, ne olur ne olmaz diye de yarım düzine kalem taşırdım.

Bazan bu tuttuğum notların bile unutkanlığıma bir yararı olmazdı. Çünkü bir de bakardım, aradan bir kaç gün geçtikten sonra kâğıt üzerindeki küçük notlar anlamsız görünüyor:

«Tımarhaneye kaçan akıllı...»

«Sabah ezanıyla bütün mahalleyi günaha sokan müezzin... Mahallenin yapısını ayrıntılariyle işle...»

«Para üstüne... İlkin bayramlarda verilen bozukluklarla başladı dert.»

«Bahaneler...»

Çekerdim notlarımı önüme, geçerdim makinenin başına, başlardım kafamı kaşımaya... Yahu ne demek istemişim ben burada? Gel de çık işin içinden...

Yine de beni yıldıran bu değildi. Asıl derdim notlarımı anlamakta güçlük çekmem değil, not tutmanın ta kendisiydi.

Bir gün dalgın dalgın yürüyorum yolun kenarında. Zınk diye bir araba geçti yanımdan. Sıçrayan çamurla paltomun omuzundan pantalonumun paçasına kadar benek benek oldum. Pek aldıracak halde değildim. Aklıma gelen bir şeyi not etmek için defterimi çıkardım cebimden.

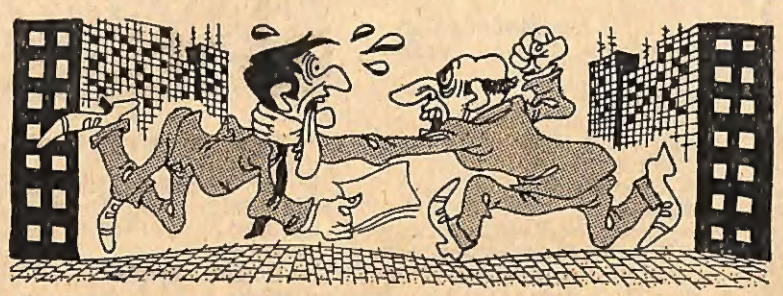

Otomobil biraz ileride durdu. İri yarı bir adam çıkıp bana doğru gelmeye başladı. Not defterimi cebime sokarken:

«İyi doğrusu» diye düşünüyordum. «İnsanlık ölmemiş demek ki. Adam özür dileyecek üstümü çamurladığı için. Belki de elbisemi temizletmeyi teklif edecek.»

Adam geldi:

— Ne yazdın o deftere? diye sordu.

Hoppala!

— Hiç! dedim. Küçük bir not aldım.

— Küçük bir not aldın ha? Ulan salak, senin aldığın plâka numarasını kim ipler be! Ne yapacaksın yâni? Cicilerini çamurladığım için beni şikâyet mi edeceksin? Sen benim kim olduğumu biliyor musun?

Durumu açıklamama fırsat bile vermedi herifçioğlu. Burnuma yedi. ğim yumrukla çamurların içine otu. rurken tek düşündüğüm, bir an önce eve gidip tuttuğum nottan bir yazı çıkartmaktı.

Sonra başka bir gün, bir sarhoş tartışmasına tanık oldum sinema çıkışı. Tartışanlardan birinin belediyede önemli bir işi olduğundan haberim bile yoktu. Bir hikâye konusu olabileceğini düşünerek, «Sinemada kavga» diye not aldım defterime.

Bana doğru geldi kavgacılardan biri:

— Gazeteci misin?

— Yoo, dedim, estağfurullah. Ne haddime?

— Bundan gazetende bahsedersen canına okurum senin. Hayatını söndürürüm namussuzum. Değil gazetecilik, gazete bile satamıyacak hale gelirsin.

— Bakın beyim...

— Kes traşı!... Senin gazeteciliğin bana sökmez. Sen git bedava maç seyret. Hem bana gazeteci ayakları da yapmaya kalkma. Yok bilmem basın hürriyetiymiş, isteyen istediğini yazarmış da, bilmem ne karın ağrısıymış... Hadi şimdi toz ol bakalım. O defteri de ilk fırsatta çöpe at. Ben adamı duman ederim.

Öbür kavgacı da geldi yanımıza. Biraz önce dalaşanlar onlar değilmiş gibi birlik olmuşlardı şimdi de:

— Adamı harcayıveririz biz. Neye uğradığını bile anlayamazsın.

Epeyce haşladıktan sonra bıraktılar yakamı. Defterimi çıkardım. «Sinemada kavga» yazısını çizip «Sinemada bir yanlış anlaşılma olayı» diye yazdım.

Vapur yolculukları da ilham verme yönünden yararlı olurdu genellikle. Arada bir binerdim vapura, adalara kadar gider gelirdim. İki üç defter doldurduğum olurdu bir yolculukta.

Bir seferinde karşımda şöyle kırkbeşlik falan bir kadın oturuyordu. Bacakları yüzü kadar yaşlı değildi. Eteği de kasığına kadar sıyrılmıştı. Defterimi kalemimi çıkardım.

Kafamı kaldırdığımda baygın baygın gülümsüyordu hatun:

— Ne güzel, dedi ağzı kulaklarına vararak. Ben de böyle şeyler artık olmuyor sanırdım.

— Nasıl şeyler hanımefendi?

— Ne diye kâğıda yazıyorsunuz kuzum?

— Ceketimin koluna mı yazayım?

— Ay pek hoşsunuz!... Mektup yazıp elime tutuşturacağınıza doğrudan doğruya söylesenize bana söylemek istediklerinizi. Kaç göç devrinde değiliz. Yoksa konuşamıyacak kadar sıkılgan mısınız?

Sıkıldığımdan değil, dilimi yuttuğum için konuşamıyordum. Güçlükle kekeledim:

— Yanlış anladınız... Ben sadece...

— Madem ki yazdınız bir kere, hadi verin de göreyim ne yazdığınızı. Doğrusu çok ilginç olacak bu. Hiç bir erkekle böyle tanışmamıştım.

— Hiçbir şey anlamıyorum.

Oturduğum yerde rahatsız olmaya başlamıştım. Herkes bize bakıyormuş gibi geliyordu. Kadın, sağ taraftaki iki altın dişini göstermeye özel bir çaba harcayarak sırıttı yine:

— Verin şunu canım!

Şaşkınlığımdan yararlanıp uzandığı gibi defteri çekiverdi elimden. Kâğıda göz atar atmaz da gözleri yuvalarından uğradı. Sayfanın tepesindeki karalamayı okumak hiç de zor değildi çünkü: «Kart tavuk.»

Aşırı makyajı bile suratının bembeyaz kesildiğini gizleyemiyordu:

— Terbiyesiz! diye bağırmaya başladı. Sözle sarkıntılık ettiğin yetmiyormuş gibi bir de yazıyla ha... Sen beni nasıl bir kadın sandın ırz düşmanı? Her kuşun etinin yenmeyeceğini söylemediler mi sana?

Sonrasını hatırlayınca bile yüzüm kızarıyor. Büyük bir rezillikti doğrusu. Bütün vapura kepaze oldum. Karakolluk olmamıza da ramak kaldı.

Buna benzer daha ne olaylar geçti başımdan. Bir gece gazinonun birinde not tutmaya kalkmıştım. Gazino yöneticileri beni müfettiş falan sanmış olmalılar. Önce rüşvet teklif ettiler. İtirazlarımı da parayı az bulduğuma verip metodlarını değiştirdiler. Bir yığın tehdit savurarak kapı dışarı ettiler beni.

En ilginçlerinden biri de, meraklı biriyle dalaşmamdır. Bu adamcağız benim deftere bir şeyler yazdığımı uzaktan görmüş her halde. Birinin omuzuma dokunmasıyla döndüm, hiç tanımadığım bir yüz:

— Ne yazdığınızı öğrenebilir miyim o deftere? diye sordu.

İyi bir günümde değildim:

— Ne münasebet? diye terslendim.

— Lûtfen, diye yalvardı. Çok meraklıyımdır ben. Eğer söylemezseniz günlerce uyku girmez gözüme.

— Git işine be adam!

Dönüp yürüdüm. Baktım ki seninki peşimden geliyor. Adımlarımı sıklaştırdım, o da hızlandı:

— Ne olur söyleyin, ne yazdınız o deftere?

İnadım tutmuştu, zorla değil ya:

— Ne yazdımsa yazdım, senin üstüne vazife değil.

Duraktaki otobüse bindim, o da peşimden... Camdan dışarıyı seyrediyorum, o da omuzumun üstünden eğilmiş, durmadan yalvarıyor...

— Biletler, dedi biletçi.

Adam kendisininkiyle birlikte benim biletimi de aldı. Bir yandan da konuşuyordu:

— Bakın şimdi, siz bana ne yazdığınızı söylemezseniz ben meraktan çat diye çatlayacağım. Çatlamazsam bile ne olacak biliyor musunuz? Bu mesele kafamı kurcalamaya devam edecek. Türlü türlü şeyler kuracağım kafamda. Sinirlerim bozulacak. Eve gidince karımla kavga edeceğim. Mutluluğum tehlikeye girecek. Gece uyku uyuyamıyacağım. Yarın sabah işe gidince kafam hâlâ bu mesele ile meşgul olacak. Çalışma verimim düşecek. İşimi kaybetme tehlikesiyle karşılaşacağım. Hayatım alt üst olacak. Bütün bunlara gönlünüz razı mı şimdi sizin?

— Melen: «Herkes fedakârlık yapmalı» dedi. —

Sinirlerim gittikçe geriliyordu. İlk durakta indim. O da indi benimle. Bir süre daha devam etti yalvarmaya. Sonunda sabrı taşmış olmalı:

— Sen şimdi o deftere ne yazdığını söylüyor musun, söyle miyor musun?

— Söylemiyorum, ne olacak? diye bağırdım. Defterimin kâhyası mısın?

— Görürsün sen şimdi! dedi.

Dizkapağıma attığı tekmeyle gözlerimde şimşekler çaktırdı. Sonra da alttan dalıp şark kündesiyle tuşa getirdi beni. İç cebime elini sokup defterimi aldı. Sayfalara şöyle bir göz gezdirdi:

— Oh be, rahatladım! dedi.

Defteri suratıma çarpıp çekti gitti.

Daha neler geldi başıma bu not tutma sevdası yüzünden. Casus olduğumu zannedenler mi çıkmadı, deli olduğumu düşünenler mi... Sonunda tepem attı:

— Ulan insanlar! dedim kendi kendime. Benim bütün uğraşmam sizlere bir şeyler verebilmek, onu da yapamadım desek bir kaç dakika hoş vakit geçirtebilmek için... Eğer siz benim not tutmama bile fırsat vermezseniz, ben de sizin için yazı yazmıyorum işte. Ne haliniz varsa görün!

O günden beri de yazmıyorum. Anladınız mı şimdi, neden bir yazar kaybettiğinizi?

Sulhi DÖLEK

1972-73 kış ve sonbahar modası açıklandı: Kadın, bebek olacak. — Gazeteler —

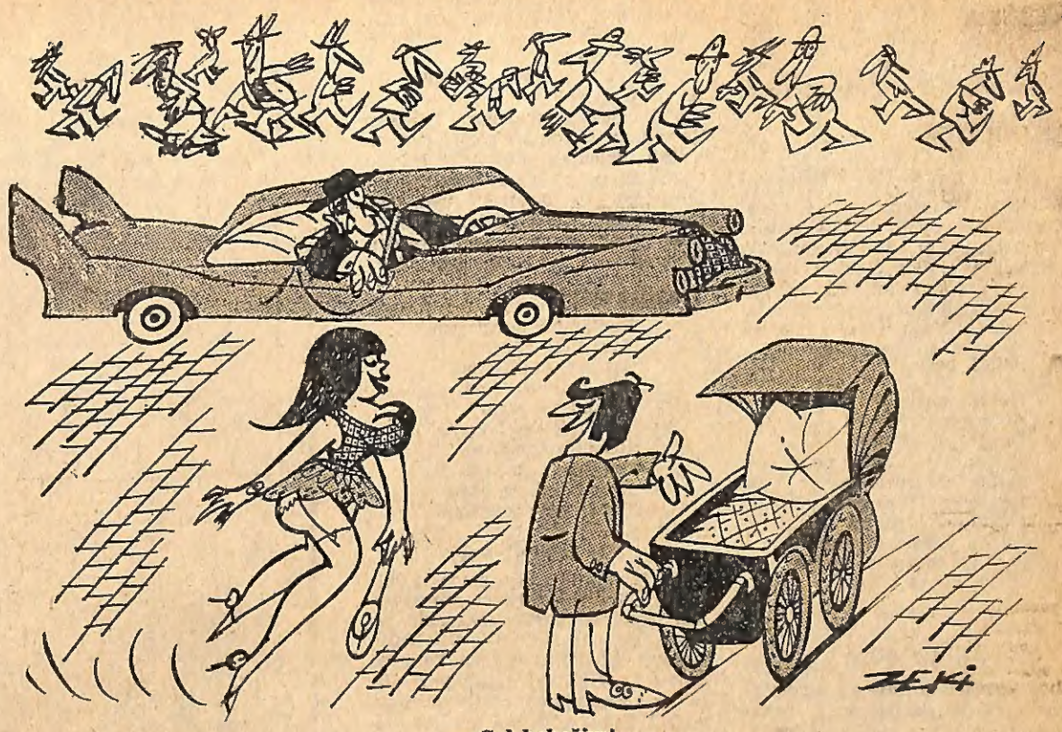

— Gel bebeğim!..

YELPAZE

REFİK ERDURAN

Kesenler, kesilenler

Bir nimeti paylaşamadıkları zaman insanlar arasında hır çıkmasının şaşılacak tarafı yoktur. Her canlı gibi insan da çıkarına dokunulduğu zaman olumsuz tepki gösteren bir yaratıktır; öyle durumlarda normaldir kavga dövüş.

Ama çıkarları biribirleriyle işbirliği yapmakta olan insanlar arasında çıngar da o derecede anormaldir.

İki ayrı takımın futbolcuları kapışırlarsa pek şaşılmaz da, aynı takımdakiler biribirleriyle boğuşmaya başlarlarsa bu «az görülen bir olay» sayılır.

En tatlı gazete haberleri o türlü olaylardan doğar.

(Ünlü tarifi bilirsiniz:

— Bir köpeğin bir insanı ısırması haber değildir ama, bir insanın bir köpeği ısırması haber. dir.)

Aynı takımda oynarcasına biribirleriyle işbirliği yapması gereken kişilerin başında resmî hizmetliler gelir. Bir yerde işler genellikle iyi yürütülüyorsa, vatandaş hoşnut ve ortam rahatsa, bu sonuç oranın en yüksek devlet temsilcisinden en kademsiz hademesine kadar bütün hizmetliler hesabına alkışlanacak bir goldür.

Öyle bir normal işbirliğinin ve çıkar ortaklığının tam tersi olan çekişmeler bizim memlekette nedense pek sık görülür gazete sayfalarında.

Geçenlerde Konya'dan verilen şu habere bakın:

«Karaman ilçesinde PTT. ve Belediye yetkililerinin biribirlerine karşı giriştikleri misilleme, bölgede sonucu ilgiyle takip edilen bir olay teşkil etmiştir.

Belediyenin 320 liralık telefon borcu gününde ödenmeyince PTT. Müdür Vekili Belediyenin tek telefonunu kapattırmıştır. Bu olaya fazlasıyla sinirlenen Belediye Başkanı ilgililere emir vermiş ve PTT'nin elektriğini kestirmiştir.»

İyi mi?

Türkiye Cumhuriyetinin önemli bir ilçe merkezinde PTT. Belediyenin telefonunu, Belediye de PTT'nin elektriğini kesiyor!

Bu kesişmenin ayrıntılarından hangi birinin üstünde durmalı?

Belediyede bir tek telefon bulunmasının mı, onun 320 liralık borcunun ödenmesinde güçlük çekilmesinin mi, ödeme gecikince kamu hizmetini aksatmayacak bir çözüm yolu aranacağına telefonun kapattırılmasının mı, buna misilleme diye aynı parlaklıkta bir tedbir silâhı kullanılmasının mı?

Bölgedeki vatandaşlar da olayın nasıl bir sonuca varacağını ilgiyle izliyorlarmış. PTT. — Belediye maçını kimin kazanacağını merak ediyorlarmış yâni.

Oysa merak edilecek bir şey yok. Sonuç belli zaten:

Anlaşmazlık nasıl olsa şu ya da bu yoldan tatlıya bağlanır, taraflar telefon ve elektriğe kavuşurlar. Arada ilgililer karşılıklı hınç alıp rahatlarlar. Hem PTT, hem Belediye yetkilileri maçı kazanmış olurlar öylece.

Peki, kaybeden kim olur?

Her zamanki gibi, halk tabii!

Düşünsenize:

Telefonsuz, elektriksiz kalındı diye Belediye ve PTT. memurları çalışamamışlar ya da az çalışmışlar, onlar için ne farkeder? Mesai azalır sadece. Ama —ülkemizde zaten çoğu zaman Allahlık olan— hizmetlerin aksaması ahalinin yaşantısını büsbütün güçleştirir.

Aslında durumun anormal sayılıp haber olacak tarafı da yok pek. Yönetimin daha yüksek düzeylerinde bile olağan değil midir o biçim ego sürtüşmeleri? Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlıklarının mimarları arasındaki anlamsız çekişme yüzünden Yeşilköy Hava Alanı projesinin on yıl gecikmiş olduğu en yetkili ağızlardan açıklanmadı mı?

Kime dokundu o gecikmenin zararı? Mimarlara mı?

Hattâ, daha daha yükseklere çıkın, aynı durumu görmez misiniz tıpatıp? Biribirine paralel düşünce ve eğilimdeki kişiler arasında ikide birde patlak veren sen-ben çatışmaları kavgacılardan çok halka zarar vermiyor, ülkenin kaderini bulutlara sokmuyor mu?

Telefon kesilmesine, elektrik kesilmesine can kurban! En akıllı olması gereken kişiler bile mahalle çocukluğu ettikçe ihtiyacımız kesiliyor hepimizin...

Refik ERDURAN

İstanbul banliyö trenlerinde şimdi de ikinci mevki kaldırıldı. — Gazeteler —

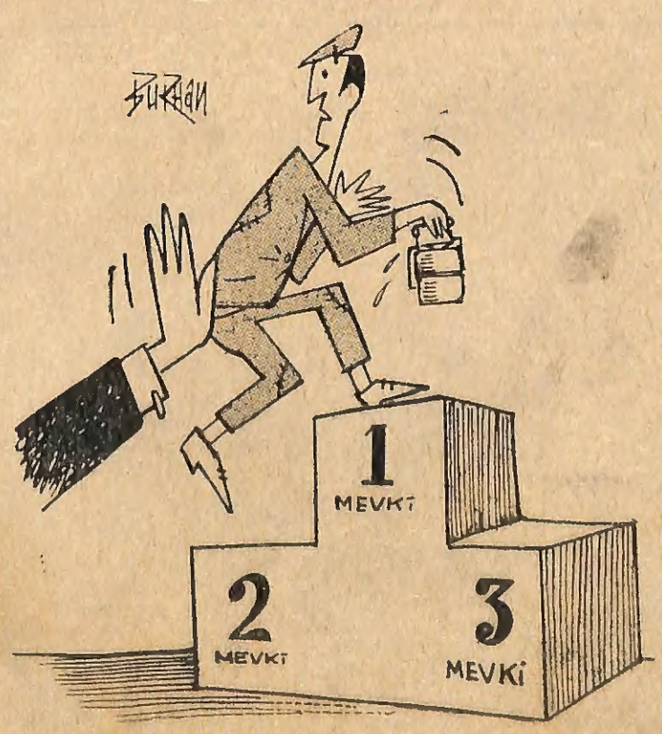

«Yüksel, yüksel iki.. yerin bu yer değildir!..»

yedi

PAZARTESİ :

Mucize yaratan insanlar

Elinizde avucunuzda yoksa da, mübarek ay boyunca daha değişik, daha zengin iftar sofraları kurmayı sizler de istersiniz elbet. O halde gereken malzemeleri bulması sizden, «Yedi Gün»de yedi yemek tarifi bizden... Nasıl, biraz olsun geçim yükünüzü hafifletebildik mi?

İşte birincisi:

Birkaç parti lideri,
Bir arnavut biberi;
Bir tutam rafadan lâf,
Yarım litre ekstra gaf...
Temiz bir tencereye
Hepsini doldurursun;
Hafif ateşte şöyle
Onbeş dakika dursun.
Reform çorbanız tamam
Yiyin, âfiyet olsun.

* * *

Diline göre

Demokrasiyi kurtarmak amacıyla Filipinler'de parlâmentoyu feshedip yönetime el koyan Başkan Marcos, ülkede huzuru sağlayacak reformlara saç-sakal traşından başlamış.

Ardından haydi mini etek yasağı...

Reform anlamı ülkelere göre değişiyor demek!

«Reform» dendi mi bizde «Seçim» geliyor akla...

Filifinliler girişiyor saçla sakala!

SALI :

Rüşvet'ile hileyi
Kıyarsın ince ince.
Dikkatli olun sıra
Yatırıma gelince.
Güçsüzleri ez ama
Güçlülere dokunma.
Ara vermeden yoğur
Sağa sola bakınma.
Yemeğimizin adı:
Ekonomik kalkınma!

* * *

Uzar gider

Telefonu kapatılan Karaman Belediyesi, PTT'nin elektriğini kesmiş.

Eh, iş bir kez inada bindi ya, uzar gider artık.

PTT. hatları söker, Belediye binayı mühürler.

PTT. diğer kuruluşların Belediye ile yaptığı telefon konuşmalarını engeller; Belediye, PTT'ye giden su borularını tahrip eder, kanalizasyon borularını alır; elektriği, suyu, telefonu, kanalizasyonu bulunmayan ilçede Karaman'lıya, pılısını pırtısını toplayıp yurt dışına göçmek kalır!

ÇARŞAMBA :

Toplar bir durulursın
Ayrı fikir güdeni.
Ayıklar, temizlersin
Dik kafalık edeni.
Ateşini yakarsın
Doldurursun tavaya,
Garnitürü yaparak
Bölüştür tabaklara,
Demokrasimiz hazır
Haydi buyrun iftara.

* * *

Bu şehirdeyse

Öz Türkçenin karşısında değiliz elbet. Dilimizin yabancı sözcüklerden tamamen kurtarılmasından yanayız. Bu nedenle Türk Dil Kurumu'nun çabalarını candan kutlarız. Ama ne var ki, buldukları yeni sözcüklerle yaşadığımız kentin durumunu göz önüne getirince bir hoş oluyor içimiz. Görevimiz olmadığı halde, yardım amacıyla tetikte bekliyoruz hepimiz.

İşte son ürettikleri sözcüklerden birkaçı:

Aspiratör: Emeç.
Turnike: Çevir-Geç.
Bigudi: Kıvırtmaç.
Jeton: At-Aç.

Fakat çıldırmak istemiyorsan bırak kaç kardeşim, bırak kaç!

PERŞEMBE :

İki adet Kırat'lı
Dört büyük baş fıraklı.
Biraz şeker katarsın,
Biraz irmik atarsın,
Çırparsın uzun uzun
Sülü'yü de kat kuzum.
Hiç kimseden korkmadan
Yumulun doya doya;
İşte masrafsız tatlı...
Koca tepsi bir oy'a!

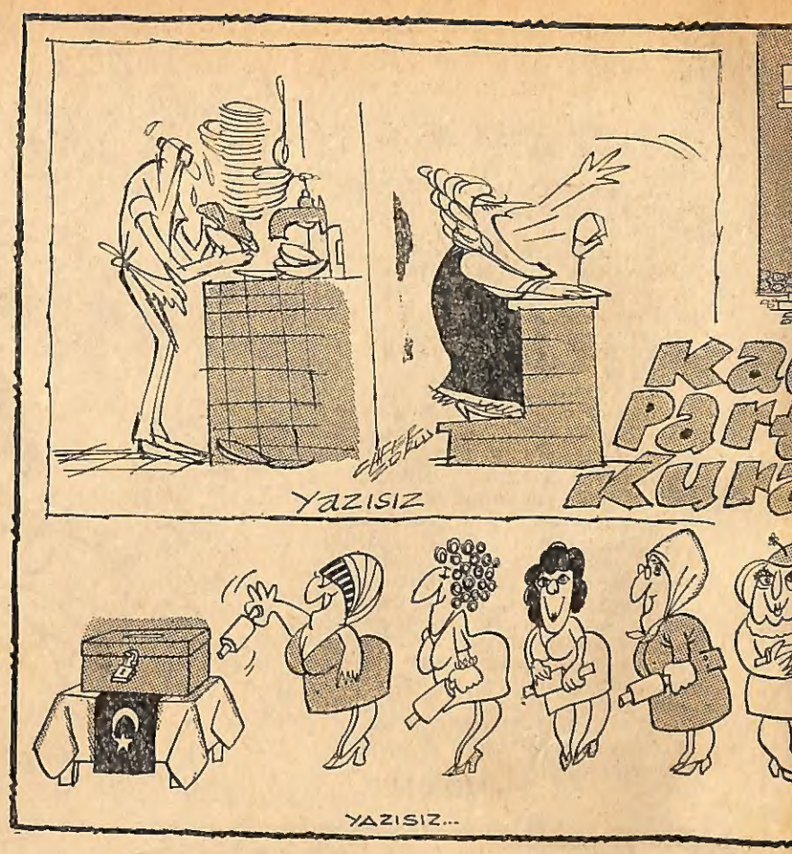

ARTİST NERİMAN :
Sanat için değil mi, her boyaya batarım
Bu uğurda soyunur, her giysiyi atarım.
Biricik siyasetim: Başrolü kaptırmamak
Gerekirse saçsaça mücadele yaparım...

ŞANTÖZ PERİ :
Bir gecede dört gazino... Programım doludur,
Güzel bacaklı olmak şöhretimin yoludur
Afişteki ismimle yükseliyor fiyatım,
İzlediğim siyaset: Patronla dostluğumdur...

MEMURE GÜLÇİN :
Dairedekinden çok, dışardaki işlerim
Çoğu zaman geç gelir ve de erken giderim

KADINLAR

Benim için iş değ
Yanında mini giye

SOKAK KIZI YILDIZ
Ne günlük progra
Ben de geçim yol
Araba markasını v
Nerde görsem tan

ARMATÖR HANIMI
Gezimi yapıyorum
Paris'te ve Roma'd
«Kuş sesini korum
İnanın siyaseti be

SONRADAN GÖRMÜŞ
Her şeyi bilirim b
Sık sık giysi değiş

— Hey gidi günler, eskiden kadınları parmağımda oynatırdım.. şimdi parmağımı zor oynatıyorum!..

Yağışlı havalarda, dolmuşçular y

— Dolmuşa şemsi

E SİYASET

...ddürden izin almak
...skin parfüm sürerim...

...ne yapılacak işim,
...okaklarda seçmişim
...a babasını
...çok siyaset görmüşüm...

...İN :
... yatımla her gün
... yıl artıyor görgüm
...rneği» başkanıyım
... kadar bilirim...

...LÂ :
...em de en iyisini...
...sparım süksesini

Sosyete yazarları dizilsinler peşime
Yakında kuracağım ilk Kokteyl Parti'sini...

SOSYETE FİGEN :

Genç ve güzel gösteren şirinlik muskası mı?
Yakışıklı Tarık mı, Cüneyt mi, başkası mı?
Siyaset bu değilse, niçin ilgi duyayım?
Gırgırıma bakarım, dırdırın sırası mı?...

ESKİ ŞÖHRET EMİNE :

Ne güne kaldık kuzum, baldır bacak açıldı
Terbiye bizde kaldı, namus yere saçıldı
Eğer ben siyasette baş yetkili olsaydım,
Şu mini etekliler dünyayı şaşırırdı...

Fikret YILMAZ

...almaya nazlanıyor. — Gazeteler —

...bir kişi.. bir kişi!..

Kadın yankesiciler, erkeklerin seks zaafından yararlanıyor. — Gazeteler —

Yazılı

Ne hovarda insanlarız

Habere bakın:

«Yugoslavya, Ortak Pazar ülkeleri. ne tanesi 12.000 liradan çocuk satıyor.»

Hâlâ fukara isek kabahat kendimizde.

Bizim ana babalar yılda yüzlercesini cami kapılarına bırakıyor!

Hem de bedava...

CUMA :

Kanatlarını yolup
Kursağını çıkarın.
Kömür falan istemez,
Ateş yakmayın sakın.
Suçlamayla, nutukla
Haşlanmasına bakın.
Sahurda sofranıza
Sürünüz sıcak sıcak;
Bu Horoz, bu Satır'dan
Böyle kurtulur ancak!

* * *

Bizden özenmiş olmalılar

Dünyanın en pis nehiri neredeymiş biliyor musunuz?

Hollanda'da...

Malûm, en pis denizi de bizde...

Özene özene dünya çöplüğüne dönecek desenize sayemizde!

CUMARTESİ :

Koç için tavsiyemiz
Beklemeyin Bayramı.
Eti, pilâvı sizden,
Bizden olsun ayram.
Bir kısmını kuşbaşı,
Kıyma yapın kalanı.
Lider Kayseri'lidir,
Tam pastırma zamanı...
Hiç olmazsa karnı tok
Geçirin Ramazanı.

* * *

Ne yapmalı?

İskoçya'da düzenlenen «Sarhoş araba kullanma yarışması»nda tek kaza olmamış. 16 araba başladığı gibi bitirmiş yarışı.

Yaralanma yok.

Yuvarlanma yok.

Can kaybı yok.

Hani akıl alacak gibi değil!

Ne yapmalı acaba?

Bizim şoförleri trafik uzmanlarının huzurunda önce içirip, sonra yolculuğa mı çıkarmalı; bizim sarhoşlarımızı İskoçya'ya gönderip, İskoçya'nın sarhoşlarını buraya getirmenin çaresine mi bakmalı!

PAZAR :

Yolsuzlukla sahteyi
Kalkınmaya katınız.
İçine bir tutamcık
Karaborsa atınız.
Sonra beş on dakika
Şöyle bir kaynatınız.
Huzur, refah diyerek
Deneyiniz tadını,
Bu uydurma yemeğin
Siz koyunuz adını.

* * *

Aktarma yoluyla

Birleşmiş Milletler'e kabul edildikten sonra propagandaya büyük önem veren K. Çin, Uluslararası hava ulaşımını elinde tutan dev kuruluşlarla rekabet etmek amacıyla, yolcu uçaklarında striptiz programlarına başlıyormuş.

Geçenlerde okuduğumuz bir haberde, Arap uçaklarında Kur'an ve mevlûdlu seferlere yakında başlanacağını öğrenmiştik.

Bir kez moda oldu ya, diğer ülkeler de birtakım karar almak zorunda kalırlar yakında.

Eh, uzun yolculuğa çıkanların hallerini görmeli artık.

Uzak Doğu'dan yola çıkan herhangi bir kimseyi düşünelim. Adam, Çin uçağındaki striptizi görünce dinden imandan çıkar, aktarma yaptığı Arap uçağında Müslümanlığı seçer, Kıbrıs uçağında kendinden geçer, Yunan uçağında Hıristiyan olur, Hollanda uçağında «Protestanlığa mı geçsem, Katolik olarak mı kalsam?» diye düşünür durur.

Hani akıl etse de bizim Yeşilköy Havaalanına kapağı bir atsa, bütün bu baskılardan kurtulur ya...

Tarifeyi öğrenir, biletini alır; uçaklarımızdaki ufak tefek gecikmeler yüzünden ömrü billâh şehrimizde yerleşir kalır!

Vedat SAYGEL

ELMALI ŞEKER

Muzaffer İZGÜ

MİLLÎ Eğitim Bakanlığı boyuna kademe üstüne kademe, terfi üstüne terfi gönderiyor, ama maaşımızı ödeyen sayman.lık:

— İlâhi kardeşler, bakanlığınız sizleri hoşnut etmiş olmak için gönderiyor bu kadroları... diyordu.

— Yahu kardeşim sen ne diyorsun?

— Ben size kuruş ödeyemem...

— Neden?

— Sayıştay meselesi...

Anladığımız mı var ki bu «Sayıştay meselesi» ni... Biz de tutup bu arada bakanlığa mektup üstüne mektup, dilekçe üzerine dilekçe postalıyorduk:

«Aman efendim, terfimizi kadememizi saymanlık ödemiyor, bakın çaresine.»

Cevap olarak ne geliyordu biliyor musunuz, «300 den 360 kademe aldınız.»

«Yahu kademeyi hademeyi bırak, bize para lâzım para.»

Hemen ardından kocaman genel müdürlü bilmem ne müdürlü imzalarla mühürlerle dolu bir kâğıt:

360 dan, 370 e terfi ederek yan kademe aldınız.»

«Yahu para.»

«Al sana on lira daha yan kademe.»

İlk önce Sadullah bey iyiden iyiye isyan etti:

— Yahu, dedi, Personel Kanunu uygulandığından bu yana et şu kadar arttı, meyve şu kadar arttı, ev kiraları şu kadar arttı, artık bu ay tamam, inan olsun ev kirasını veremiyeceğim...

Yedi arkadaş, yedimiz birden atıldık:

— Ya biz, biz verebilecek miyiz sanki?

Yine bu arada ilk adımı atan Sadullah bey oldu. Bir gün bir baktık, bizim okulun geniş bahçesinin bir köşesine biriketler, şunlar, bunlar yığılmış... İçimizden:

«Galiba müdür bey buraya bir hademe odası falan yaptıracak» dedik.

Ama o da nesi? Sadullah bey:

— Arkadaşlar, dedi, bu gece bana yardım ederseniz, şuraya bir gecekondu kuracağım...

— Müdürden izin aldınız mı?

— Vallahi olmaz molmaz dedi ama, o da benim durumumu biliyor. Çocukların karşısına yırtık pantalonla çıkamam, oğlanın biri üniversitede, lisede iki kız, ortaokulda bir oğlan, ev kirasına para yetmiyor...

O günü, güneş battıktan sonra sekiz arkadaş elele verdik, nasıl çalışıyoruz, canla başla... Hele duvarlar yükseldikçe Sadullah beyin geniş ağzına öyle mutlu bir gülücük

yayılıyor ki, demeyin gitsin... Kolay değil, adam ayda yediyüz lira ev kirasından kurtulacak... Gerçi ev şöyle bir odacık ama, Sadullah bey:

— Aman olsun arkadaşlar, oda bir tane olunca temizlenmesi de kolay olur, ısınması da... Geçen yıllar sarfettiğim kömürün dörtte birini sarfedeceğim bu yıl... Su meselesine gelince, onu da okulun çeşmesinden kova kova alır idare ederiz...

Gerçekten iki gün içinde Sadullah bey gecekondusunun kapılarını da taktı ve girdi içine:

— Dünya varmış be, dedi, araç parasından da kurtulduk. Hani az da tutmuyordu, günde beş lira, bundan böyle zil orda zır, ben kapıda hazır...

Aradan onbeş gün geçti, o asık yüzlü Sadullah bey şimdi bol bol gülüyor, tatlı neşeli fıkralar anlatıyordu bize, hattâ ay sonunda cebinde bir bütün yüzlüğü ben gözlerimle gördüm... Aaa bu kadarı da fazlaydı hani, Sadullah bey bu okulun öğretmeniyse, biz de öğretmeniydik, Sadullah beye boyuna terfiler kademeler gelip maaşını alamıyorduysa, bize de terfiler kademeler geliyor, ama parasını alamıyorduk... Çıktık yedi arkadaş topluca müdürün yanına:

— Müdür bey, dedim, yedimizin de durumu Sadullah beyden farksız, ona gecekondu kurma konusunda hiçbir şey demediniz, bize de demeyin, biz de kuralım.

Adamcağız, kızardı, bozardı, yutkundu, boğazını sıkan kravatını gevşettikten sonra:

— Vallahi bilmem ki arkadaşlar nasıl olur, şikâyet falan?... dedi.

— Ama biz şikâyetimizi kimseye anlatamıyoruz, adamlara para diyoruz, bize boyuna terfiler salıyorlar...

— Şey haklısınız... Peki şey, ben size izin vermemiş olayım, olmaz mı? Ama siz yapın gecekondularınızı...

Onbeş gün içinde bizim okulun bahçesi gecekondu mahallesine döndü. En uçta fizikçi Şadi beyin evi vardı, onun yanında Türkçeci Hasan beyin, onun yanında resim öğretmeni Kerim bey, onun yanında benimki, sonra Osman bey, sonra Kadri bey, sonra Feyzullah bey, en uçta da Sadullah beyinki...

Aman Allahım o denli mutluyduk ki, sanki okul hiç dağılmıyormuş gibi, hepimizin yirmisekiz çocuğu, gece gündüz şenlendiriyorlardı okul bahçesini... Hanımlarımız, dışarıda taşları çatıp, üzerinde yemekler pişiriyorlar, âfiyetle yiyorduk... Sonra her gece birimizde toplanıyorduk...

İlk kez o işe yine Sadullah beyin karısı başladı. Okul kooperatifinde satılmayan ayçiçeğini gizli gizli okul çocuklarına bardağı yirmibeş kuruştan satıyordu... Ve bizim hanımların edindikleri bilgiye göre, Allah bin bin bereket versin, her gün Sadullah beyin kesesine bu işten tam yirmibeş lira giriyordu... Durur mu bizim hanımlar, onlar da başladılar sızlanmaya, biz de satacağız demeye...

— Yahu hiç olur mu? dedim karıma.

— Neden olmasın? dedi.

— Canım şimdi biz de ayçiçeği satacak olursak?

— Aa aa kim sana dedi ayçiçeği satalım diye, ondan daha kârlı bir iş var, macun yapıp satacağız.

— Ne yâni şeker macunu mu?

— Hem de renk renk... Ayol ben pencereden gizli gizli satarım bahçede gezen çocuklara...

O günü gittim iki kilo şeker, biraz da yeşil, sarı, mavi, kırmızı boyalar aldım. Karım basbayağı ağda yaptı ve bastı içine boyayı, her birini ayrı kaplara koydu. Ben de okul çevresinden kargı bulup geldim, onları ince ince kestim. Artık eşim, yirmibeş kuruşunu aldığı çocuğun kargısına yeşilinden mavisinden kırmızısından bol bol sürüyordu. O günü akşam baktım, Allah bin bin bereket versin, sekiz lira verdiğimiz şekerden tam otuz lira para kazanmıştık...

Eh artık öteki arkadaşlar dururlar mı, fizikçi Şâdi bey, işin içine fiğizi kimyayı katıp ekşili boza satmaya başladı pencereden, Türkçeci Hasan bey, küçük tabaklar içerisinde kadayıf satıyordu, resim öğretmeni Kerim bey işi börekçiliğe dökmüştü, Osman bey titiz adam olduğu için yalnız çikolata ve gofret satıyordu, Kadri bey sağolsun hiçbir şeye aldırdığı yoktu, mevsimidir deyip dilim dilim kavun satıyordu, Feyzullah bey ise nerdeyse işi lokantacılığa dökmüş, sahanda pastırmalı sucuklu yumurtalar satıyordu...

Beş ay, o denli mutlu yaşadık ki, o kadar olur... Hepimiz de öyle diyorduk:

— İster gelsin bizim paralar ister gelmesin, ister Millî Eğitim Bakanlığıyla Maliye Bakanlığı anlaşsınlar, ister anlaşmasınlar, ister Sayıştay onaylasın ister onaylamasın, biz çok şükür kazanacağımız kadar kazanıyor, okulun suyundan, ayrıca ev kirasından muaf olarak yaşayıp gidiyorduk.

Hangi gözü kör olası bizi bakanlığa şikâyet etti bilmem ki, bir gün bir baktık yaşlıca bir adam çıkageldi:

— Ben bakanlık müfettişiyim, buradaki gecekondu konusunu teftiş edeceğim, dedi...

Bizim müdür yine kıpkırmızı olmuştu, ne yapsın adamcağız, suçu üzerinden atmak için, bizim yanımızda:

— Efendim ben arkadaşlara o kadar söyledim, yapmayın etmeyin, olmaz, kanuna aykırıdır diye amma beni dinlemediler ki...

Çıktı adam bahçeye, gecekondulara görünce:

— Oh oh burası Ankara'ya benzemiş yahu dedi...

Gecekonduları bir bir gezdi, içlerine girdi, duvarlarına baktı, pencerelerine baktı, sonra da birer birer ifademizi aldı... Bize boyuna:

— Haklısınız, haklısınız, diyordu. Ben de sizin durumunuzdayım, ben de terfi ediyorum, kademe alıyorum amma, bir türlü maaşıma zam gelmiyor...

İnanır mısınız, bir gece takırtı tıkırtılarla uyandık ve gözlerimize inanamadık, bizim müfettiş sekiz tane amele tutmuş, Sadullah beyin yanına bir gecekondu oturtuyordu. Koştuk yanına:

— Aman komşu mu oluyoruz müfettiş bey? dedik.

— Eee, dedi, ben de sizin durumunuzdayım, çocuklar halalarının yanında okurlar, hiç olmazsa benle hanım burada idare ederiz. Hem biliyor musunuz, Ankara'nın kış havası hiç yaramıyor bana...

Biz de yardım edince müfettiş beyin gecekondusu bir gecenin içinde bitti, dört gün sonra da hanımı geldi...

Aradan bir hafta geçince, çocukların elinde yabancı bir madde gördüm, elmalı şeker yiyorlardı, acaba Sadullah bey işi değiştirmiş miydi? Şöyle Sadullah beyin evinin önünden geçip, müfettiş beyin açık kapısından içeriye baktığımda bir de ne göreyim, bizim saçları dökülmüş müfettiş beyimiz, çöplerin ucuna geçirmiş olduğu elmaları, bir kırmızı şekere batırıyor, karısı da onları bir tepsinin içine diziyordu...

Muzaffer İZGÜ

— Çekiliyooor... Alan kazanıyor!..

Sizin İçin

— Gizli şey düşündüğüne göre bu adam gizli polis!..

(Mehmet KARAKAYA)
T. Çimento Sanayi T. A. Ş.
Kavaklıdere/ANKARA

SÜNNET Mİ, FARZ MI?

Bir hoca ve mollaları (öğrencileri) cere çıkmışlar. Gezerlerken bir köy evinde konuk olmuşlar.

İftar zamanı, ev sahibi sofra hazırlamış. Konuklar başlamışlar yemeye. Birinci tabak boşalınca hoca: «Sünnet» demiş. Mollalar bir anda tabağı, yıkamaya gerek kalmayacak derecede tertemiz etmişler.

Arkadan gelen tabaklar da boşaldıkça aynı şeyi yapmışlar. Yemek bitince, hoca yine: «Sünnet» demiş. Mollalar sofradaki kırıntıları da silip süpürmüşler.

Bu arada ev sahibinin oğlu içeri girmiş. Çocuğu gören hoca:

— Sizin mi? diye sormuş. «Evet» cevabını alınca:

— Ooo, maşallah, adı nedir, demiş. Ev sahibi:

— Farz, diye cevap vermiş. Hoca:

— Ağa, bu nasıl iştir, çocuğun adı hiç farz olur mu? diye itiraz edecek olmuş. Ev sahibi:

— Ne yapalım hoca efendi, demiş. Sünnet desem çocuğu da yiyeceksiniz.

NOT: «cer» hocaların ramazan aylarında köy köy dolaşarak para ve yiyecek toplama eylemi.

HASAN TANRIKULU
Pirlibey İlkokulu Müdürü — NAZİLLİ

— Benimle evlenmek isteyen, uzun boylu, yakışıklı genç, siz misiniz?..

(Nuri BİLGİN) Pendik/İST.

DÜNYA İŞİ

Şaşarım şu dünyanın işine
Köyde şehirlinin
Şehirde köylünün elbisesi
Hor görünür...

ATTİLÂ KANBİR
Işıklar Cad. Derehan 13
ANKARA

TUY KALMADİ

Askerliğimizde Trabzon'lu Temel adlı 30 yaşlarında saçı dökük bir erle yataklarımız yanyanaydı. Temel bizim bölüğün neşe kaynağı idi. Bir gün bütün arkadaşlar yatmaya hazırlanırken ben:

«— Temel, neden senin saçların bu kadar döküldü?» dedim.

Bir müddet bizleri tetkik ettikten sonra:

«— Abiy, sevdalık çeke çeke paşumda tuy kalmadi.» demesi üzerine bölükte kahkahalar yükselmeye başladı.

Hayrullah CERAN
Ragıp Tüzün Cad. No: 316/1
Yenimahalle/ANKARA

SPİKER

«Sesimi bütün dünyaya duyuracağım» diye.
Övünür dururdu;
Kerata, işin kolayını buldu!

ALİ AŞIK

— Medeniyette yaşamak güzel şey ahbap!..
(SİNAN)

HAYRET

Seni kim yarattı?
Allah
Beni kim yarattı?
Allah
Öyleyse ne kaçıyorsun,
Allah, Allah.

MAHMUT TURGUT
P.K. 27 — VAN

ATASÖZLERİ

* **Kalbur ile su taşınmaz.**
  Uyuz olmayan kaşınmaz.
* **Yangın bacayı sarmadan çare aramalı.**
  Bulamayınca... Kalmasın, külünü toplamalı.
* **Yaş yaşamış gün görmüş.**
  Bahtiyar!... On yaşında öldü.
* **Yavaş atın tekmesi yavuz olur.**
  Yiyenin gideceği yer, havuz olur.
* **Yörük, ata binince bey oldum sanır.**
  Hadi canım... Kim inanır?
* **Sandıktaki sırtında, ambardaki karnında.**
  Çarşıdaki?... Zembilinde!...
* **Uyku yastık istemez.**
  Yalancı, sen de!...

Ali Orhan DAĞDELEN
M. Kemalpaşa Mah. Hoca Durağı arkası.
Avcılar/ÇEKMECE

PEHLİVAN VE DOKTOR

Gençliğinde pehlivanlık ederek her seferinde sırtı yere gelen bir adam, tahsilini ilerletip doktor olmuştu. Bunu öğrenen bir arkadaşı:

— Eh, dedi, artık korkacak bir şey kalmadı. Şimdi değme pehlivanların sırtını yere getirebilir.

Oya MEFKÛRE
Ank. Üni. Mediko Sosyal Mer.
Cebeci/ANKARA

SEVİLEN ŞARKILAR

Ağlama değmez hayat bu gözyaşlarına... **(Soğan)**
Bir daha esme rüzgâr... **(Kırdın hep camlarımı)**
Bir yangının külünü yeniden yakıp geçti... **(İyi ki itfaiye zamanında yetişti)**
Ellerim böyle boş mu kalacaktı?... **(Allah versin, başka kapıya)**
Kapat şu pencereni... **(Soğuk geliyor)**
Nihansın dideden ey mest-i nâzım... **(Bir şey anlamak için bize bir Sözlük lâzım)**
Pencerenin perdesini aç bana göster yüzünü... **(Görmek için ben yüzünü onbini saydım da geldim)**
Şarap mahzende yıllanır... **(Peki nerde sulanır?)**

SERVER OSMAN ÇELİKOĞLU
Selimiye Mah. Taşocak Cad. Dik Sok. No: 11. kat: 3 — ORDU

DURUM!

Olay sayın Başbakanın Koalisyon Hükûmetinde Maliye Bakanlığı yaptığı tarihlerde geçmiştir.

Fakültede Devlet Bütçesi açığı okunuyordu. Tesadüfen Maliye Bakanı o gün gazetelere, «Bütçe açık, para yok» şeklinde bir beyanat vermiş ve bu sözler o günkü gazetelerin birinci sayfa manşetlerine geçmişti. Okul dönüşü Cemal adındaki arkadaşım ve iki kız arkadaşımızla birlikte sinemaya gitmeye karar verdik. Sadece sinema bileti alacak kadar parası olan Cemal, bilet almak için gişeye giderken, kız arkadaşlara belli etmemek için, «Vaziyet-i coğrafya nasıl?» diyerek bana parolalı bir şekilde para durumumu sordu.

Bende fazla para yoktu ve arkadaşıma cevap verdim:

— Ferit Melen...

Şakir İLYASOĞULLARI
Esat Cad. No: 63/10
Küçükesat/ANKARA

Mark Spitz, «Yarışırken havuzun kenarında bir kız beni bekliyor diye düşünürüm ve kazanırım» dedi.
— Gazeteler —

BİZİM MARK SPİTZ!

(Abdullah ORHAN) — Bozkır/KONYA

İki Film birden

Suavi Sualp

KIŞIN sinemaya gidip dalga geçmeyi pek severim. Kim sevmez... Dışarısı ayaz keserken, sinemanın sigaralı havasını koklayarak, arada bir yanındaki kızın orasını burasını yoklayarak film seyretmek çok hoştur. Zaten hayatta her şey boştur... Ben aslında kendim heyecanlı ve kovboylu filmleri severim. Şehzadebaşı sinemalarında altı film seyrede seyrede gözlerim daima vurdulu kırdılı film afişlerine kayar. Hele canavarlı ve dehşetlilerine bayılırım... Üstünüze âfiyet bekârım. Maşallah kazık kadar adam olduğum halde bir türlü değil de iki türlü evlenemedim. Sinema meraklım beni evlenmeye zorlamadı. Sinema benim her şeyimdi. Zaten bir ara Kemal bey sinemasında makinistlik de yapmıştım. Fakat bir ara makine dairesine Müzeyyen adında bir kızı alıp hoşaflamaya çalışırken filmler alev almış ve sinema yanma tehlikesi geçirdiğinden Kemal bey beni önce dövmüş, sonra atmıştı. Ondan sonra seyirci olarak sinemaya devam ettim. Fakat başıma gelen son vakadan sonra bir daha sinemaya gitmemeye yemin etmem her halde bu vakanın sizin de merakınıza dokunduğunu gösteriyor. Anlatayım da siz de kurtulun ben de...

Efendim, son günlerde Beyoğlundaki bir manifaturacıda çalışan Hidayet adında tombul bir kızla alâkam vardı. Hidayet maşallah bıngıl bıngıl ve her tarafı rahatça ellenecek cinsten, iri kıyım, dağlıç koyunu gibi bir kızdı. Hidayet'le işi muhallebicide pişirmiştik. Kız şimdiye kadar kimseye kendini sıkıştırtmadığını ısrarla söylüyordu. Bu onun fikri, beni alâkadar etmez. Bu kadar pastırma beş kişiye yetmez... Evet, bu durum üzerine Hidayet'i ürkütmeden yola getirmek lâzımdı. Onu sinema locasına atmayı kafama koymuş ve türlü çeşitli plânlar yapmıştım. Hidayet sıkı bir ailenin kızı olduğunu söylüyordu. Hele bir ağabeysi vardı ki, yan bakanın ciğerini alıp sote yapıyordu. Ben bıçaklı ve tabancalı ağabeysi olan kızlarla çok gezdim. Bunların hepsi masaldır. Kızlar kendilerini daha çabuk alasınız diye bu yolları yapar. Hidayet de bu kolpalara düşüyordu. Paltosu ince olduğu için de üşüyordu. Uzun çalışmalardan ve piyazlardan sonra Hidayet'i Alemler sinemasının locasına atmayı başarmıştım. İki film birden oynuyordu. Hidayet pazar günü, teyzesine gidiyorum ayağıyla evden çıkmıştı. Hava yağmurlu ve tam localıktı. Gişedeki Ayşe abla beni tanıdığı için en siper locayı seçmişti. Gerçekten on yedi numara sinema locası olarak çok ideal bir manzara arzediyordu. İnsan evinde bu kadar rahat olmazdı.

Hidayet locaya biraz ürkek girdi. Film başlamıştı. Zaten ne oynadığı o anda beni zerre kadar alâkadar etmiyordu. Sandalyeleri ayarlayarak oturduk.

— Seni seviyorum Hidayet. Şu anda locaya gelmemiz de bunu ispatlamıyor mu?

— Bilmem...

— Belki beni sizden istifade etmeye çalışan biri olarak karşınızda görüyorsunuz. Haklısınız, zamanımızda erkekler hep istifade etmek istiyorlar.

— Belki de...

Elimi Hidayet'in koltuk altına doğru uzatırken:

— Bakın çok da terlemişsiniz. Şunu demek istiyorum ki, bu terle dışarı çıkınca elbette üşütebilir ve soğuk alabilirsiniz. Demek ki mantonuzu çıkarmanız icabediyor...

— Siz bilirsiniz...

Mantosunu çıkardım. Aman Allah... Hidayet içine sadece ince margizet bir elbise giymişti. Sutyen takmadığı derhal belli oluyordu. Yutkundum:

— Sen bir içim susun Hidayet...

— Bilmem ki...

Yahu bu kız ne biliyordu?... Bunu anlamak için arkadan birden sarıldım:

— Şekerim benim. Sandalyeni bana yaklaştırsana. Artık bizim aramızda öyle mahçubiyet olmamalı değil mi?

— Bilmem ki...

Şimdi Hidayet'i sandalyesiyle birlikte kendime doğru çekmeye çalışıyordum. Fakat aksi gibi koltukları yere çakmışlardı. Kendimin koltuğunun çivilerini sökerek öne doğru sürdüm:

— Hidayet beni deli ediyorsun yavrum. Hani o gün muhallebicide ne güzel muhallebi yemiştik değil mi?...

— Ben kazandibi yemiştim Şakir bey...

Aklım başka yerde olduğu için kimin ne yediğini o anda düşünemiyordum. Hidayet hiç de locaya ilk defa gelmediğini belli etmeye başlamıştı. Artık başım dönmeye, kulaklarım uğuldamaya başlamıştı. Hidayet de ilerde evleneceğimiz zaman neler yapabileceğini gösteriyordu. Aşkın inanılmaz girdabı içine düşmüştük.

— Ah Hidayet, seni deliler gibi seviyorum. Ben hayatımda senin gibi cana yakın ve hoş kız görmedim... Dur bakayım...

— Aaa, ileriye gitmeyin!

— Siz de beni itmeyin ama... Az daha düşecektim...

Karşılıklı gülüştük. Sonra tekrar sarıldık. Aman Yârabbi bu ne bulunmaz sahneydi. Artık Hidayet'i kündeye alacağım zaman gelmişti. Zaten bana dar gelen pantalonu çıkarsam ne olurdu sanki?... Ve bir hızla çıkardım. Locanın kenarına koydum. Hidayet koca gövdesiyle beni ezmeye başlamıştı. Nefesim

kesiliyordu. Fakat bu kız yılmak bilmiyordu. Birinci filmi bu muhabbet için de bitirdik. Işıklar yandığı zaman Hidayet fısıldadı:

— Şakir bey pantolonunuz nerde?

O anda beynime balyozla vurmuşlar gibi oldu. Locanın çok derin olması ve bizi kimsenin göremiyeceği rahatlığıyla bunu düşünememiştim. Fakat pantalon belli ki aşağıya düşmüştü. Şimdi aşağıya seslenip: «Lûtfen benim pantalonumu verir misiniz?» diyebilir miydim?... En iyisi çaktırmadan eğilip almaktı. Başımı locadan uzattım. Arka sıralar boştu. Fakat pantalon yoktu. Locanın kenarına da bir kâğıt iğnelenmişti:

«Pantalonuna veda et... Madem locada hovardalık yapıyorsun, artık bu kadar mayasıl vaziyetlere katlan...»

Hoşaf gibi olmuştum. Hapı yutmuştum. Donla nasıl dışarıya çıkardım. Hidayet de bana ürkmüş beygir gibi bakıyordu.

— Pantalonum yok Hidayet'çiğim...

— Yaa... Ne fena...

— Şimdi ben nasıl dışarıya çıkacağım?...

— İkinci film başlayınca çıkarsınız...

— Ya sokakta nasıl giderim?... Mahvoldum. Eşşoğlu eşekler...

— Kim onlar?...

— Pantalonu alanlar... Böyle şaka yapılır mı?...

— Şeyden bir pantalon istesek?...

— Kimden?

— Sinemacıdan... Ama olmaz... En iyisi ben eve gidip ağabeyimin pantalonlarından birini getireyim...

— Taa Feriköy'den mi?

— Başka çaremiz yok...

— Çabuk ol öyleyse...

Hidayet gitti... Ben locada ikinci filmi seyretmeye çalıştım ama aklım hep Hidayet'teydi. En aşağı iki saatte gelirdi. Nerdeyse ikinci film bitecek. Matine sona erecek ve suare için müstahdem locaları temizleyeceklerdi. Nitekim film bitti. Ben locanın içine sindim. İçerden de kapıyı kapadım. Hep kimsenin gelmemesi için dua ediyordum. Fakat biraz sonra kapı açıldı ve locaya bakan çocuk beni don paça gördü.

Ondan sonrasını ne diye anlatayım?... Alemler karakolunda maksadımı anlatıncaya kadar kâfi derecede rezil oldum. Neyse polislerden birinin pantalonunu giyip eve gittim.

Ertesi günü Hidayet'in çalıştığı manifaturacıya uğradım:

— Neden gelmedin kız sinemaya?

— Ne yapayım ağabeyim evdeydi. Pantalonu alamadığım gibi dışarıya da çıkamadım. Zaten bir araba dayak yedim.

Hidayet'le küstüm ve bir daha ne sinemaya ne locaya gitmedim... Siz olsanız gider misiniz acaba?...

Suavi SÜALP

Kuzey Vietnam'lılar, bombaları tavşanların boynuna asarak gönderiyorlar. — Gazeteler —

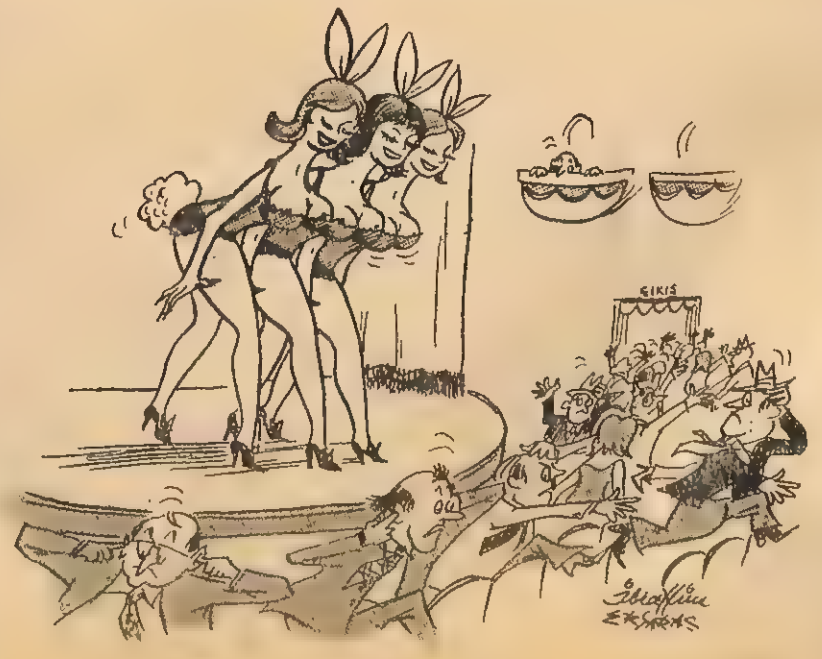

Yazısız

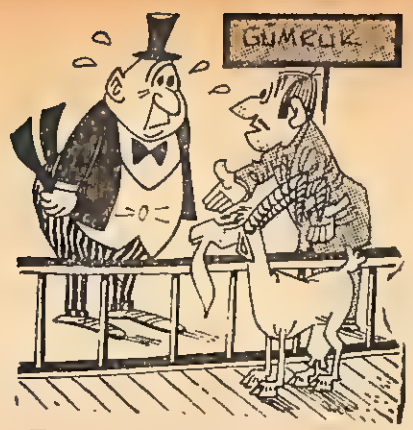

Santabakla'da Rüşvet Yasağı

SANTABAKLA Başbakanı Kakamara Satsamura, hiddetten saçını başını yoluyor, masasını, göğsünü yumruklayıp duruyordu:

Kabatonga Başbakanı, iki ülke arasında bir süre önce imzalanan dostluk ve yardım anlaşmasının bir hâtırası olmak üzere Santabakla Başbakanına bol sütlü bir keçi hediye etmişti. Keçi, özel bir uçakla geleli altı ay olduğu halde Başbakan bunu bir türlü gümrükten çekemiyordu.

Gümrük ilgilileri, muamelenin uzamasında önemli bazı nedenleri ileri sürüyorlardı: Keçinin konşimentosunda Başbakanın soyadı, Satsamura yerine Samsatura olarak yazılmıştı. Memurlar, bu yanlışlığı aydınlığa çıkarmadan keçiyi teslim ederlerse sorumlu tutulabilirlerdi. Bunun için de Kabatonga Başbakanının ya vekâletnameli özel bir temsilci göndermesi, ya da kimlik, doğruluk ve ikametgâh belgeleriyle birlikte Santabakla gümrüğüne bizzat başvurarak düzeltme isteğinde bulunması gerekiyordu.

Sütün uzun süre memelerde kalması cerahatlanmaya ve keçinin ölmesine yol açabilirdi. Bundan ötürü, sağlık mülâhazası ve alışkanlık nedeniyle keçinin sütü gümrük görevlileri tarafından her sabah sağılıp kendi aralarında sıra ile kıymetlendiriliyordu. Başbakanın bakımından bir endişesi yoktu. Fakat keçi, muamelenin tamamlanmasına kadar, gümrükteki tecrübesiz eller tarafından aşırı derecede sağılmaya dayanamayıp ölebilirdi. Bu durum ise politik hakaret sayılarak iki ülke arasındaki dostluk bağlarının gevşemesine, siyasi ve ticari ilişkilerin kesilmesine sebep olurdu.

İşte, Başbakanı çileden çıkaran da buydu! * * *

Başbakan Kakamara, işe çıkar bir yol bulmak üzere Gümrükler Nâzırı'nı makamına çağırdı. Düşünce ve endişelerini açıklayarak, keçinin bir an önce gümrükten salınması için ilgililere emir vermesini istedi.

Nâzırın cevabı kesindi:

— Özür dilerim, fakat bunu yapamam! dedi. Geçenlerde dış geziden dönüşümde, kirli çamaşırlarımın bulunduğu valizi ellerinden alıncaya kadar akla karayı seçtim. Bu çamaşırların bana ait olduklarını ispatlamak için muayene memurları huzurunda yedi defa giyinip soyundum. Ziyafetlerde biraz göbeklendiğim için uçkurlar göbeğime uymadı. Derdimi anlatamadım. Sonunda, gümrük usûl ve mevzuatını bilen bir komisyoncuyu araya soktum. Bana hayli pahalıya mal oldu amma, hiç değilse kirli çamaşırlarımın ortalığa dökülmesini önledim. Size de bu yolu tavsiye ederim. Yolların en kestirmesi budur!

Başka çare yoktu... Gümrükler Nâzırı araya girdi. Yol . yordam bilen bir komisyoncu, bulduğu formüllerle yarım saat içinde keçiyi yularından kavradığı gibi Başbakanın makamına getirdi. Kakamara, bu keçinin gümrüklenmesi için yaptığı masrafla iki dana, üç düve ve dört malak alabilirdi.

* * *

Keçi gümrüklendi amma, Santabakla Başbakanının hırsı dinmek bilmiyordu. Bu ne rezaletti böyle? Resmî bir muamelede, kendi gümrüklerine rüşvet vermek zorunda kalmasını bir türlü hazmedemiyor, kendi kendini yiyordu.

İç işlerine bakan Nâzırı makamına dâvet etti. Ona içini döktü. Rüşvetin kesin şekilde önlenmesi için derhal tedbir alınmasını diledi.

İç işlerine bakan Nâzır bu sözlerden çok duygulanmıştı. Göğsü kalaycı körüğü gibi inip kalkıyor, burun deliklerinin biri kapanmadan öteki açılıyordu. Birden, gözlerinden sicim gibi yaşlar boşalmaya başladı. Hıçkırıklar arasında söyledikleri zor anlaşılıyordu:

— Ah, ah, sayın Başbakanım! dedi. Sizin derdiniz, benimkinin yanında solda sıfır... Geçenlerde evlenecek olan kızıma, zayiinden bir nüfus kâğıdı çıkartmak için, oturduğum daireyi satmak zorunda kaldım. Bu dairenin satış muamelesini yürütebilmek için otomobilimden oldum. Otonun satış işlemini tamamlamak için dükkânım, dükkânımın vergi ilişkisini kestirmek için hamamım, hamamın vakfiyesini çozdürmek için...

Başbakan, bir yumrukta masanın üzerindeki kalın camı tuzla buz etti. Hiddetten zangır zangır titriyordu:

— Kes artık, kes!... diye bağırdı. Memlekette mal bırakmadın... Buna, kesin bir çare istiyorum. Santabakla sınırları içinde bundan sonra «rüşvet» sözü işitilmemelidir. Nâzırlar derhal toplansın bu işi görüşelim! * * *

Santabakla'nın Kanunlar Nâzırı son derece bilgili, tecrübeli ve zeki bir politikacı idi. Toplantıda Başbakanın ateş püsküren direktifini, iç işlerine bakan Nâzırın hıçkırıklı açıklamalarını dinledi. Sırası gelmişken okuma - yazma, ekip biçme, sorgu - sual, alım - satım ve para - pul Nâzırları da içlerini döküp ferahlamak istediler.

Kanunlar Nâzırı, Kuruldaki ümitsiz yırtınmaları çok kısa bir konuşmayla dindiriverdi:

— Yüksek Kurulunuz müsterih olsun! dedi. Yarın huzurunuza getireceğim kanun tasarısı, Santabakla sözlüğünden «rüşvet» kelimesini mutlaka kazıyacaktır!

Ertesi gün nâzırlar yine toplandılar. Kanunlar Nâzırının, rüşvet kelimesini sözlükten kazıyacak olan tasarısını derin bir heyecan içinde dinlemeye hazırlanmışlardı.

Kanunlar Nâzırı, her kelimesini kafalarına kakıştıra kakıştıra, tok bir sesle tasarıyı okumaya başladı:

«Madde: 1 — Bu kanunun 2. ve müteakip maddelerinde belirtilen hükümler mahfuz tutulmak kaydıyla, Santabakla devlet görevlilerinin, iş sahiplerinden rüşvet, haraç veya diğer her hangi bir ad altında haksız menfaat sağlamaları kesinlikle yasaklanmıştır. Bunun aksine davrananlar hakkında ölüm cezasına hükmolunur.

Madde: 2 — Herhangi bir görevlinin iş riski ve iş güçlüğü veya o anda belli bir işi yapmak istememesi nedenleriyle iş sahiplerinden talep edeceği munzam gelirlerin bir günlük toplamı, o görevlinin devletten aldığı bir yıllık maaşın otuz katını geçemez. Geçtiği takdirde fazlası, o görevlinin bir derece üstünde bulunan vazife sahipleri arasında eşitlik üzere bölüştürülür.

Madde: 3 — Kendi çalışma sahalarında bu çeşit munzam gelir imkânları bulamayan görevlilere, en yakın diğer kuruluşlara bağlı görevlilerin munzam gelirlerinden yüzde 25 oranında bir hisse ayrılır.

Madde: 4 — Görevlileri teftiş ve kontrol etmekle ödevli üst makam sahipleri, bir memurun elde ettiği yıllık munzam gelir toplamından yüzde 50'sinin kendilerine verilmesini, o memurdan talep ederler.

Madde: 5 — Bu ödemeler için makbuz düzenlenmesi memnudur!»

Bu tasarı, başta Kakamara Satsamura olmak üzere, bütün nâzırları şaşkına çevirmişti. Kanunlar Nâzırı, cidden dâhî bir politikacı, eşsiz bir idare adamıydı. Bugüne kadar kendileri, bu kadar basit bir tedbiri nasıl olup da düşünememişlerdi?

Tasarı, Santabakla yasama organlarından çabucak geçerek kanunlaştı. Artık hiçbir iş sahibi, herhangi bir işi için görevlilere kanunsuz bir para veremiyor, hiçbir görevli kanun hükümleri dışında iş sahiplerinden rüşvet ve haraç alamıyordu.

«Rüşvet» sözü, Santabakla sözlüğünden bir anda silinip gitmişti...

Tarık RONA

— Senin gibi iki üç kişi daha ayakkabı boyatırsa bende boya kalmayacak abla!..

İzmir'de çöpçüler grev yaptı. — Gazeteler —

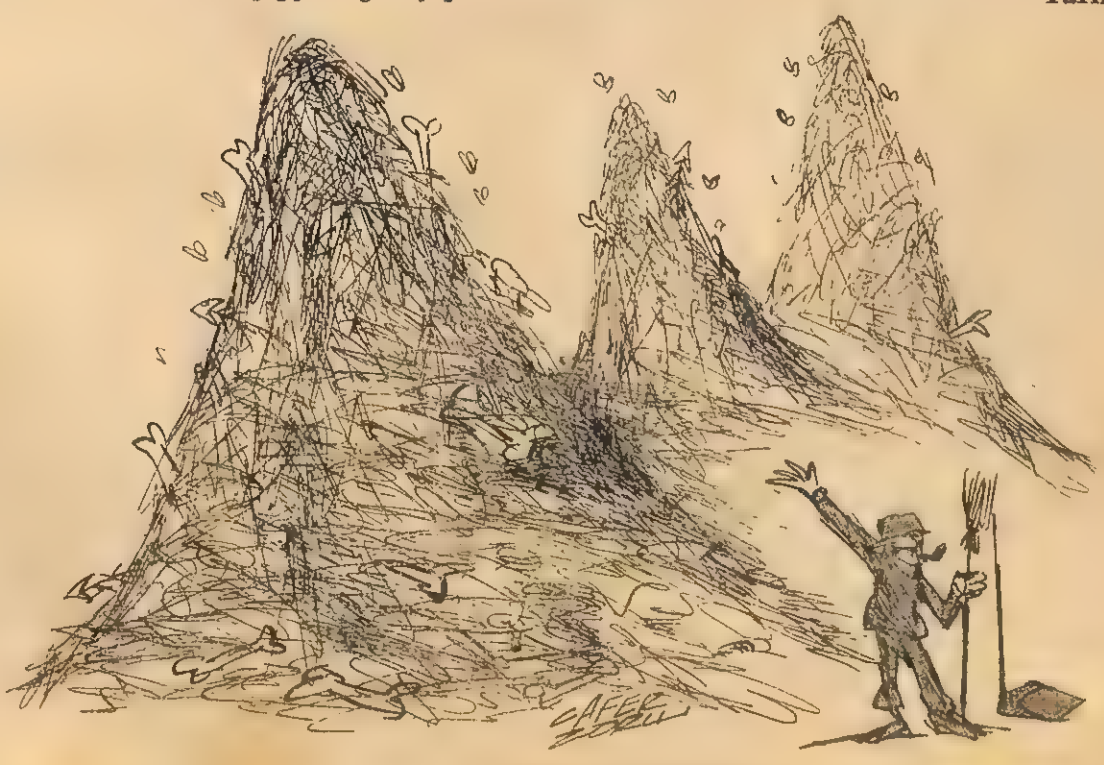

— Bu dağları ben yarattım!..

HALO DAYI

MÜZAFFER İZGÜ

— Geçer geçer, dedi biletçi...

Atladı İdiris... Takırdayan dişleri bir an için durdu otobüsün içinde. Kalorifer ve insan nefesi, ılıklık yapmıştı otobüsün içini. Ayakta duranlardan biri:

— Az öteye git, dedi, berbat edeceksin elbisemi.

Gitti İdiris, arka cama dayandı:

«Ooof bee, dedi, heç enmemeli, getmeli bunun içinde, aynısı anamın tandırı gibi...»

Şarap, tatlı bir mahmurluk vermişti. Şayet bir koltuğun üzerinde olsaydı, daha otobüs Eminönü'nü geçerken uyurdu. Ardı sıra gelen bir otomobilin içindeki kadını yakından görünce, tekrar aklına gideceği yer geldi, içi içine sığmadı. Birden uykusu dağılıverdi ve oranın nasıl bir yer olduğunu merak etmeye başladı. Nasıl satılırdı acaba kadınlar? Pazar yeri gibi, üç beş kadını, bir serginin üzerine oturtup, başına da sahibi geçer, «Haydi ha, eyi mallarımız var ha!» diye mi bağırırdı? Bu işin pazarlığı nasıl yapılırdı?

«Ah ulan Durmuş, insan bi getirmez mi gardaşını burya?»

Köprü'yü geçti otobüs, ilerde bir yerde durdu. Biletçi:

— Hey, su tarzanı, dedi İdiris'e, geldik senin köyüne...

İdiris saf saf sordu:

— Bura Mescitli mi ki?

Sırıttı... Biletçi de sırıttı:

— Hadi in in, dedi.

İndi otobüsten... Yağmur yağıyordu hâlâ... Daha otobüsten iner inmez, iyice suya doymuş olan şapkasının siperinin ucundan hemen akmaya başladı sular. Nereye gideceğini bilmeden şaşkın şaşkın bir müddet etrafı seyrettikten sonra, yandaki gazete satıcısına sordu:

— Hemişerim, dedi, burda bi yokuş varmış, nerde ki o?

— Ne yokuşu? dedi adam.

— Galdırım yokuşu...

— Şurdan git, yeraltı geçitinden geç, karşıya çık, ondan sonra, yürü ve sor.

Bir sokak arasından geçti, sonra geçitin başına geldi. Tüm milletin oraya indiğini gördüğü halde, İdiris inmedi. Olur ki kızar mızarlardı. Yine gazete satıcısını kestirdi gözüne, bu kez ona sordu. O da:

— İn burdan, karşıdan çık, sonra yokuşu bulursun, dedi.

Şaşkın şaşkın baktı yeraltı geçitine inen insanlara:

«Ulaa amma da avrat bazarına geden çok ha» dedi içinden...

«Eyi amma, bu avratların işi ne orda?»

Geçite girdi, öbür taraftan çıktı. Başka birine sordu, yokuşu buldu ve tırmanmaya başladı. Epeyce gittikten sonra, başka bir gazete satıcısı gördü. Bu kez ona sordu:

— Hemişerim avrat bazarı nere ki?

Gazete satıcısı:

— Soğan mı alacaksın? diye alaylı alaylı sordu.

— Yoo, dedi İdiris, orda avratlar satılırmış da...

— Pekiyi, çuval getirdin mi?

— Ne çuvalı?

— Avradı neyin içine koyup götüreceksin?

— Abooov...

— Aboov ya... Hiç insan çuvalsız gelir mi?

Birine bir gazete verip, parasını aldıktan sonra:

— Hadi neyse, dedi, ben çuvalsız istiyorum dersin verirler yürü şurdan, bak şu karşıdaki köşeden şu tarafa dön...

İdiris yokuşu bir kaç hamlede çıkıverdi. Köşenin başına geldi. Sanki, yağmurdan kaçıyormuş gibi hızla döndü köşeyi... Ve en sonunda kapıyı buldu... Korka korka adımını attı... İlk kapıdan başını uzattı:

— Abooov...

— Çüüüş, dedi seyredenlerden biri havaya bakarak...

— Lan ne avratlar bunlar?

Kalakaldı oracıkta, muhlanmış gibi, bağlanmış gibi... Belki beş dakika, belki on dakika, gözünü o şişman kadından hiç ayırmaksızın baktı. Sonunda kapıdaki çaça:

— Hadi hadi, yeter baktığın başka kapıya oşt, dedi.

İdiris ikinci kapıya geçti. Orada da bir:

— Abooov! çekti...

İşte o sırada —Abooov— diyen ağzını bir el kapatıverdi. Bıyıklı, fıldır fıldır gözlü biriydi bu:

— Hiiş dedi İdiris'e. Yasaktır öyle abooov demek. İyi ki duymadılar.

Sonra fısıltı halinde konuştu:

— Sen ilk geliyorsun galiba buraya?

— Hee...

— Kapıda bilet aldın mı?

— Bilât? Yoo almadım...

— Görmesinler, gel benle...

İdiris, fıldır fıldır gözlü adamın arkasına takıldı.

— Gel bakiyim gel... Bir görseler, iki misli ceza yazarlar... Bak bakalım, gel gel, şu kapıdan bak, bunların hangisini istersin?

İdiris daha da şaştı o kapıya gelince. Çünkü, çok güzel kadınlar vardı o evde.

— Nasıl? dedi fıldır fıldır gözlü, şu iyi mi?

— İyi hemişerim...

— Tamam öyleyse, oldu bu iş.. Ver şimdi parasını, ben biletini alıp geleyim...

İdiris cebindeki paraları çıkardı, tam onyedi buçuk lirası vardı, köydu adamın avucuna:

— Çabık gel ha hemişerim, dedi.

— Sen karıyı gözden kaçırma, bir dakika sonra burdayım...

Çok bekledi İdiris amma, bir türlü bileti gelmedi. Bir ara, çaça:

— Hadi hadi, yeter ağzının suyunu akıttığın, deyince, ona:

— Bilâtımı bekliyorum, dedi.

— Yolculuk nereye? diye sordu çaça.

— Heç, burya...

— Burayaysa bas parayı gir... Seni bu kılıkla kimse de almaz içeriye ya...

— Bilâtım?...

Kaktırıverdi çaça:

— Bilâtım bilâtım... Ulan burası tren istasyonu mu be? diye.

İdiris'in şapkası düştü yere, eğildi şapkasını aldı, çamurunu dizine vurarak sildi tekrar geçirdi kafasına. Çok bekledi... Sonra kapıya gitti, kulübedeki askere:

— Hemişerim, bi adam bana bilât alıp gelecekti, gelmedi, dedi.

Asker:

— Kaç lira verdin? diye sordu.

— Bilmem ki, cebimdeki parayı verdim...

— Eh, dedi, burada bilât olmaz bir, seni yontmuşlar iki, derdine yan, üç...

Gerçi sezinledi, parasını kaptırdığını amma, içinde bir umut, gözleri arayıp durdu fıldır fıldır gözlü adamı. Birini benzetti, kolundan tuttu:

— Hemişerim, diye. Öteki itti İdiris'i:

— Ben senin nerden hemşerin oluyormuşum? diye.

Belki iki saat gezindi oralarda. Kapılara dayandı, kadınları seyretti... Üstünün ıslaklığı üşüttü, kadınların sıcaklığı ısıttı, en sonunda dünyanın dayağını yemiş gibi, gözü arkada çıktı oradan... Parasını alan adam için sadece bir lâf etti:

— Piç!...

Yürüdü, indi yokuşu... Ama, çıkıştan dik geldi, kolu kanadı düştü, kulakları uğuldadı, beyni uyuştu. Kusmak istedi, kusamadı, sanki, vücudunun enine göre yapılmış bir tahta ile, tüm organlarını yukarıya doğru bastırıyorlardı. Kendini güç attı bir fırının kapısının önüne, orada bir müddet oturdu... Sonra, fırıncı çağırdı onu içeriye:

— Hasta mısın? diye sordu.

İdiris başını salladı.

Az sonra fırıncı farketti şarap kokusunu:

— Hadi ulan, dedi, hadi şarabı zıkkımlandığın yere...

Yokuş aşağı vurdu İdiris. Zor geçti yeraltı geçitinden... Köprünün üzerine vardı. Tam orta yerinde ağzını denize verdi, kustu, kustu, kustu... Yanından geçen bir kaç kişi, ona nefretle baktılar, hattâ içlerinden biri:

— Tutup bunları denize atmalı, dedi...

Rahatlamıştı İdiris... Rahatlar rahatlamaz, ilk sözü yine:

— Piç, oldu...

Geç vakit eve geldiğinde babasını sökük işliğini dikerken buldu. Oğlunun yüzüne baktı Halo dayı, yemyeşildi İdiris'in suratı:

— N'oldu oğul? dedi...

Cevap vermedi İdiris...

— Rahmet mi yidin?

— He buba, dedi belli belirsiz...

Halo dayı, soydu oğlunun sırtını. Üstündekileri çıkarttı bir bir, sonra kendi kazağını, kendi işliğini giydirdi oğluna. Altındaki yorganını da örttü üstüne... Hemen daldı, İdiris... Halo dayı, taşla vura vura bir tahta parçaladı, çıralı bir tahtayla tutuşturdu, bir anda alevler kocaman kocaman oldu. Tuttu oğlunun işliğini, şapkasını, ceketini, şalvarını da duvarın yanındaki sandığın üzerine attı:

— Ula oğul ula oğul, ne vardı bu gadar rahmet yiyecek? dedi.

İdiris'in başını yokladı, yanıyordu oğlunun başı:

— İşallah hasde olmaz, dedi içinden.

Oğlunun şalvarının cebini yokladı, bir kuruş yoktu içinde. Canı sıkıldı. Başını iki yana kıvırdı. Ateşin üzerine tekrar tahtalar attı, başka bir tahta parçasıyla yananları karıştırdı, tekrar alevler yükseldi. Dışarısını dinledi:

— Yağarsa rahmet böyle, yarına bize iş yok, dedi.

Sonra, elindeki çamaşırı ötekilerin üstüne bırakarak, pencerenin naylonunu biraz araladı. Artık duman, yalnız ocaktan değil, pencereden de çıkabildiği için odanın içi bir anda dumandan temizlendi. Tekrar oğluna baktı:

— Eee gençlik, dedi... Canı rahmetde gezmek isdemiş... Eyi amma, o gadar parayı netti?

Geç vakit çamaşırları kuruttu. Tekrar İdiris'i uyandırdı:

— Hadi oğul, dedi, gey gendi esvaplarını, ver benim esvapları...

İdiris, uyku akan gözlerle soyundu, babasının verdiği kurumuş elbisesini giydi. Hattâ şapkasını bile geçirdi kafasına, öylece yattı yorganına...

Halo dayı:

— Üşüyon mu oğul? diye sordu.

İdiris cevap vermeyince yorganını aldı, serdi kâğıtların üstüne, girdi içine...

İşte o zaman gördü yerdeki kadın

A

(İlâncılık : 9002 — 155)

baş, diş, migren ağrıları ile hanımların muayyen zaman sancılarında

ALGO

LOKMAN

(Ajans Tek: 72/320 — 156)

fotoğrafını. Köşede, lâmbanın kör ışığı üzerine vurmuş, parlıyordu. Eline aldı, şöyle ışığa tuttu:

— Amanının! dedi...

Evirdi, çevirdi baktı. Aklına İmamgızı geldi, gençlik yılları, ilk evlendikleri günler... Sonra, o harman yeri, gökte sönüp sönüp yanan yıldızlar... İmamgızı'nın biber közlemesi... Eski bir çuval ve samanların çıkardığı muntazam ses... Harmanın ötesinde kimseye gözükmeden, testiyle su dökünme... İmamgızı'nın sızlanmaları, «Harman yerinde çok günah ettik vallaha, bet bereket galmaz ekinimizde»... Halo dayının söyledikleri, «Gız beni gızışdırma»... Gülüşmeler, koklaşmalar, ekine sinmiş toprak kokusu, toprağa sinmiş ekin kokusu... Ateş böcekleri... Çok uzaklardan gelen burcu burcu çiçek kokuları...

Oğlunun horlamasıyla ayıldı bu derin uykudan... Sonra resmi aldı, oğlunun yorganının altına koydu...

Bugün gittiği belediyeyi düşündü. Kendi kendine:

«Boşver» dedi, «Oturan bizik, hasde olacak bizik, onlara nesi?»

Uyudu...

* * *

Kış zorlu geçti İstanbul'da. Zaten hangi kış zorlu geçmezdi ki? Halo dayının koynundaki yeşil çıkın, bazı haftalar paralarla doldu ama, karlı yağışlı geçen günler bazan da boşalttı bu çıkını. Hemen hemen yabancı işçilerin çoğu kış başlar başlamaz memleketlerine gitmişlerdi. Halo dayıya da demişlerdi:

«Git dayı memleketine, kışın burda pek iş olmaz, kazandığınla boğazın doymaz.» Ama o dinlememişti. Köye, Mescitli'ye ancak bir tek şartla giderdi, o da koynunda öküz parası olduktan sonra. Ne derlerdi sonra, o Dingil Zako'lar, o Dik Yusuf'lar, o Şişgo Bedo'lar:

(Devamı var)

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer Caddesi No: 8 - 10, Daire: 3, İstanbul
Telefon : 22 18 11

Fiyatı: 150 kuruş.

İLÂN FİYATI : Kapak içi, santimi 35 lira, iç sayfalar 45 lira.

MİLLETLER GÜLÜYOR,

Ara vermiyor ki

Midesinde ürkütücü sancılar duyan alkolik, soluğu doktorda almıştı.

— Şimdi söyleyin bakalım, dedi doktor. Ara sıra bir iki kadeh içmek ihtiyacı duyuyor musunuz?

— Hayır, dedi hasta. Günün büyük bir kısmını içki masasında geçirdiğimden, böyle bir ihtiyacı hiç duymadım.

İmza...

İmzasız mektup yollamanın büyük bir alçaklık olduğunu söyleyerek, bu gibi davranışlarda bulunanları yeren arkadaşına:

— Haklısın dostum, diye cevap verdi Marsilyalı. Ben, bir yere imzasız mektup göndermek zorunda kaldım mı, altına daima arkadaşlarımdan birinin adını yazarım.

Tadı çıkmaz

Frene basan delikanlı, başını yan camdan uzatarak, durakta otobüs bekleyen güzel kıza:

— Arabama buyurunuz, dedi. Onu bir otobüs farzedebilirsiniz.

Sonra genç kızın bakışlarında ki korkuyu sezince:

— Korkmayınız, diye ekledi. Uslu duracağıma söz veriyorum!

Baygın bir iç geçiren güzel kız, cevap verdi:

— Şu halde, otobüse binmeyi tercih ederim!

Ticarî alışkanlık

Eczacı baba, kızıyla evlenmek isteyen genç dişçiye:

— Sizi damatlığa kabul ediyorum, dedi. Kızı verdim, gitti. Yalnız şunu unutmayınız ki, müessesemizde satılan hiçbir şey geri alınmaz ve başka bir malla değiştirilmez!

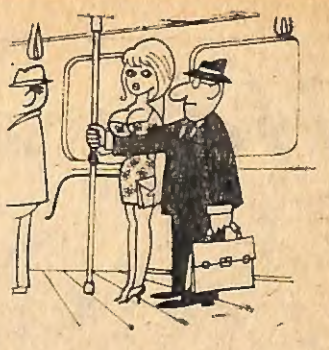

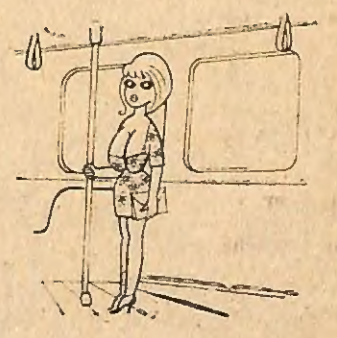

Yazısız

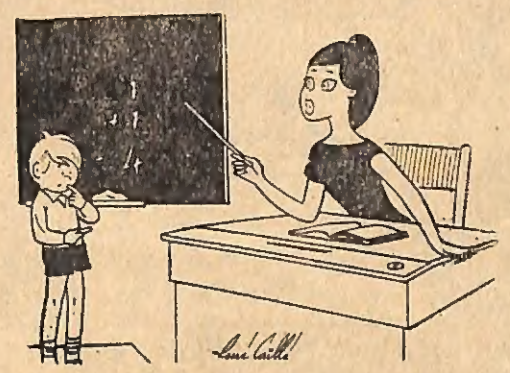

— Kabahat sizde öğretmenim! Bakışlarınız karşısında aklım başımdan gidiyor!..

Kafanın önemi

Yeni gelen erlere savaşta savunmanın önemini anlatan çavuş:

— Kısacası, düşman karşısında kafanızı kaybetmemeniz gerekir, dedikten sonra en yakınındaki ere sordu:

— Cevap ver Duval, neden?...

Zeki bir askerdi Duval. Hemen cevap verdi:

— Çünkü kafayı kaybedersek, şapkayı koyacak yer bulamayız çavuşum!

Nasıl anlatsın?

Karısını telefona çağıran adam:

— Haberin olsun, bizim şefi akşam yemeğine dâvet ettim, dedi.

— Çıldırdın mı sen! diye bağırdı kadın. Hizmetçinin gittiğini, çocukların hasta olup yattığını, benim grip olduğumu bilmiyor musun? Evin içi darmadağınık! Durum böyleyken kalkmış, yemeğe misafir getiriyorsun, ha?...

— Başka ne yapabilirdim sevgilim, diye cevap verdi adam. Kafasına evlenmeyi koymuş, sabahtan beri evliliğin iyi mi, kötü mü olduğunu soruyor. Saatlerce çene çalmaktansa, bizim evin durumunu bir göstereyim dedim.

Ölçü

Kocasına öfkeyle bakan kadın:

— Bu ilgisizliğinden bıktım artık! diye bağırdı.

— Anlamadım, diyerek şaşkın şaşkın bakındı adam. İlgi göstermediğimi nereden anladın?

— Nereden anlayacağım? Az önce, «Bana beşyüz frank ver de, terziye olan borcumu ödeyeyim» dedim, ilk günlerin aksine hemen «Olur» diye cevap verdin!

Gözlüksüz olunca

Boğazına kadar suya girmiş, aranıp duran adama sordular:

— Bir şeyinizi mi düşürdünüz?

— Evet, diye cevap verdi adam. Manş denizinde gözlüğümü düşürmüştüm de...

— Manş denizinde mi?... Fakat burası Atlantik Okyanusudur.

— Kusura bakmayın kardeş, dedi beriki. İnsan gözlüklerini kaybetti mi, benzer şeyleri birbirinden ayırt edemiyor.

Yazısız

Neden?

At yarışlarında kazandığı parayla aldığı elmas yüzüğü hemen parmağına geçiren Marius, bir toplantıda yüzüğün taşlı kısmını gizleyince nedenini sordular.

— Hiç canım, dedi. Ben konuşurken arkadaşlarım nereme bakacaklarını şaşırmasınlar diye...

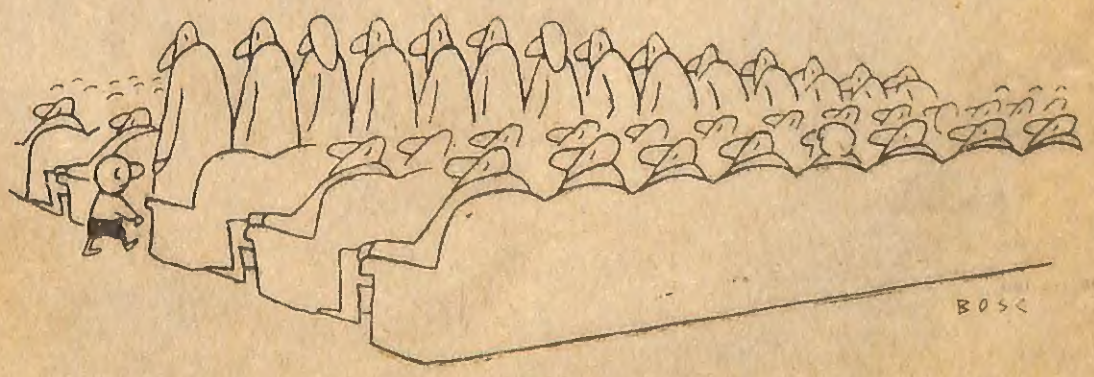

Yazısız

Hayvanlar Olimpiyadı

-BU PODYUMU KİM YAPTI BE ?

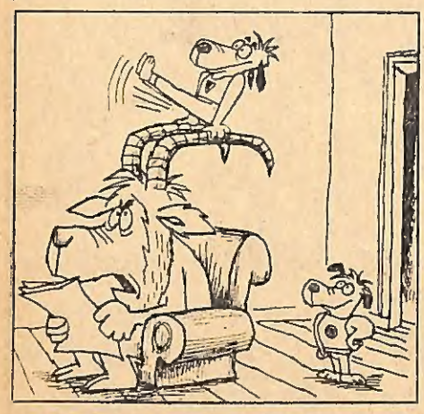

-BUGÜNLÜK BU KADAR ANTRENMAN YETER!..

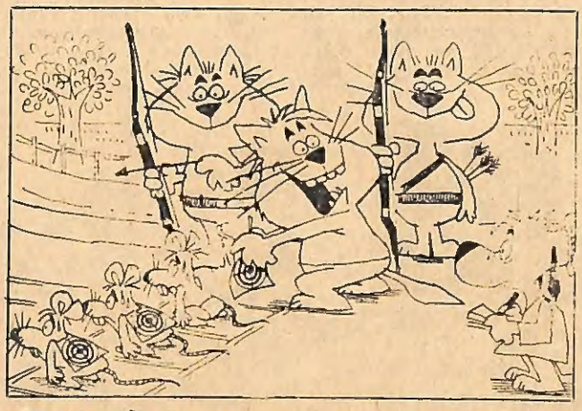

-BU, HEM BİR KOŞU ANTRENMANI, HEM DE HAREKET EDEN HEDEFE ATIŞ ANTRENMANIDIR!..

-DAL!.. KENDİ KENDİNE MÜNİHE YARDIM DİYEBİLİRSİN!..

-ÇILDIRACAĞIM YAHU!.. BEYAZ KEDİ SİYAH KEDİ KOŞARSA KOŞMUYOR. SİYAM KEDİSİ, BEYAZA; ANKARA KEDİSİ TEKİRE TAHAMMÜL EDEMİYOR.. YARIŞI NASIL YAPACAĞIZ ?..

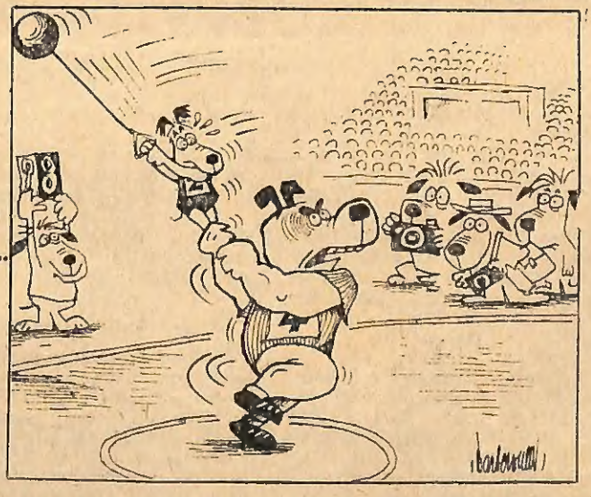

-SAVULUN, YOKSA KARIŞMAM HA !

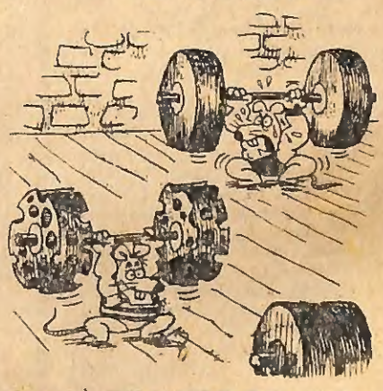

-YUUUH! GRAVYER PEYNİRİ İLE HİLE YAPIYORSUN!..

-HEEEY, REKLÂMCILIK YOK!..

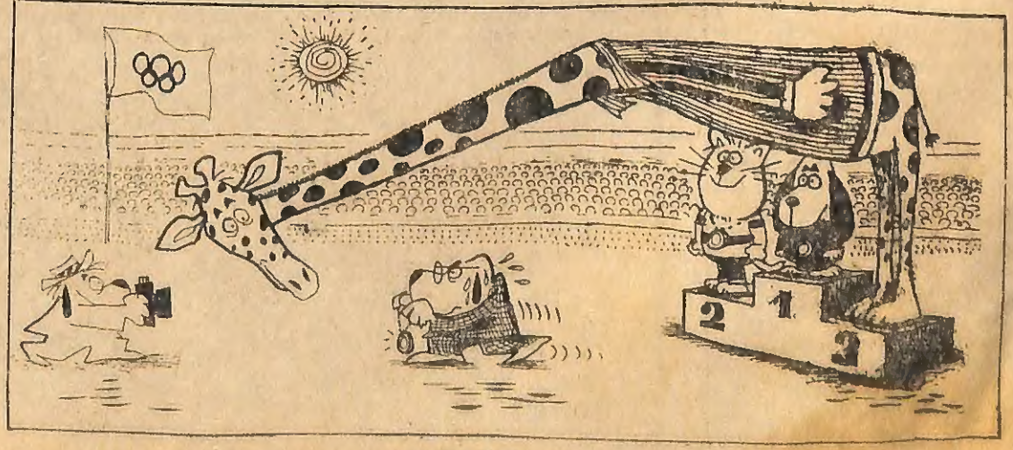

YAZISIZ

Gibbs en kolay traş için

Gibbs traş kremi bol köpüklüdür. Cildi yumuşatır.
Mentollü Gibbs Traş Kremi cildinize serinlik, ferahlık verir.
Gibbs Traş bıçağı keskindir, cildi tahriş etmez, traşı kolaylaştırır.

Gibbs Traş Kremi Gibbs Mentollü Traş Kremi Gibbs Traş Bıçağı

(R. Moran : 2135 — 157)

BÜTÜN BANKACILIK İŞLERİNİZDE HER YERDE HER ZAMAN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI

(Basın: 60686 A - 21458 — 158)

EVET! bizim bankamız HER YERDE HER ZAMAN hizmetinizde olan TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI'dır

(Basın: 60686 - A - 21458 — 158)

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

REFAH VE SAADETİNİZİN KAPISI!

Vadeli 50, Vadesiz her 100 Liraya bir kura numarası, paranıza emniyet, işlerinizde kolaylık, istikbalinizde garanti,

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın : 60872 - A - 201212 — 159)

AKBABA

BEHÇET sertleşiyor...

ZEKİ

Şaban, Behçet'i çıktığı eve davet etmiş, yani bir defa daha atlatmıştı... Behçet eve girince Yabancı bir adam buldu karşısında. Oysa, o saatte Şaban evinde idi. Karısı Şaban'a baskı Yapıyordu...